

Rumantsch è ina lingua naziunala, ma ina lingua parzialmain uffiziala da la Confederaziun, numnadamain en la correspundenza cun persunas da lingua rumantscha. La translaziun d'in decret federal serva a l'infurmaziun, n'ha dentant nagina validitad legala.

Lescha federala davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS)¹

dals 20 da december 1946 (versiun dal 1. da schaner 2024)

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 112 alinea 1 da la Constituziun federala^{2,3}
sunter avair gi invista da las missivas dal Cussegl federal dals 24 e 29 da matg
e dals 24 da settember 1946⁴,

concluda:

Emprima part	L'assicuranza
Emprim chapitel⁵	Applitgablada da la LPGA

Art. 1

¹ Las disposiziuns da la Lescha federala dals 6 d'october 2000⁶ davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala (LPGA) èn applitgablas per l'assicuranza per vegls e survivents ch'è reglada en l'emprima part, nun che questa lescha prevesia expressivamain ina divergenza da la LPGA.

² La LPGA n'è, cun excepziun dals artitgels 32 e 33, betg applitgabla per la concessiun da contribuziuns per promover l'agid a persunas attempadas (art. 101bis).⁷

AS 63 837; BS 8 447

¹ Agiuntà l'abreviaziun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

² SR 101

³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

⁴ BBl 1946 II 365 589 III 590

⁵ Integrà tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁶ SR 830.1

⁷ Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3453; BBl 2002 803).

Emprim chapitel a⁸ Las personas assicuradas

Art. 1a⁹ Personas assicuradas obligatoricamain¹⁰

¹ Assicurads tenor questa lescha èn:¹¹

- a.¹² las personas natiralas che han lur domicil en Svizra;
- b. las personas natiralas che han in'activitad da gudogn en Svizra;
- c.¹³ burgais svizzers che lavuran a l'exteriur:
 - 1. en servetsch da la Confederaziun svizra,
 - 2. en servetsch da las organisaziuns internaziunalas, cun las qualas il Cussegl federal ha fatg ina convenziun da sedia e che valan sco patruns en il senn da l'artitgel 12,
 - 3. en servetsch d'organisaziuns d'agid privatas subvenziunadas en moda relevanta da la Confederaziun svizra tenor l'artitgel 11 da la Lescha federala dals 19 da mars 1976¹⁴ davart la cooperaziun da svilup e l'agid umanitar sin plaun internaziunal.

^{1bis} Il Cussegl federal regla ils detagls da l'alineia 1 litera c.¹⁵

² Betg assicuradas n'èn:

- a.¹⁶ personas estras che giaudan privilegis ed immunitads tenor las reglas dal dretg internaziunal;
- b. personas che fan part d'ina assicuranza per vegls e survivents d'in stadi ester, sche l'integraziun en l'assicuranza fiss per ellas ina chargia dubla betg supportabla;
- c.¹⁷ personas cun activitad da gudogn independenta sco er lavurants da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns, che adempleschan las premissas ch'èn menziunadas en l'alineia 1 mo per in temp relativamain curt; il Cussegl federal regla ils detagls.

⁸ Oriundamain emprim chapitel.

⁹ Oriundamain art. 1.

¹⁰ Tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1), èn tut las marginalas vegnidas transformadas en titels.

¹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBl 1999 4983).

¹⁴ SR 974.0

¹⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBl 1999 4983).

¹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

³ Cuntinuar cun l'assicuranza pon:

- a. personas che lavuran a l'exteriur per in patrun cun sedia en Svizra e che vegnan salarisadas da quel, sch'il patrun dat ses consentiment;
- b. students senza activitad da gudogn che bandunan lur domicil en Svizra per far ina scolaziun a l'exteriur, fin ils 31 da december da l'onn ch'els cumpleneschan 30 onns.¹⁸

⁴ Sa participar a l'assicuranza pon:

- a. personas cun domicil en Svizra che n'èn betg assicuradas sin basa d'ina cunvegna internaziunala¹⁹;
- b.²⁰ emploiads svizzers d'ina instituziun privilegiada tenor l'artitgel 2 alinea 1 da la Lescha davart il stadi ospitant dals 22 da zercladur 2007²¹ che giaudan privilegis, immunitads e facilitaziuns, nun ch'els sajan assicurads obligatoricamain en Svizra sin basa d'ina cunvegna cun questa instituziun;
- c. conjugals senza activitad da gudogn domiciliads a l'exteriur da personas cun activitad da gudogn ch'èn assicuradas tenor l'alinea 1 litera c, l'alinea 3 litera a u sin basa d'ina cunvegna internaziunala.²²

⁵ Il Cussegl federal determinescha en detagl las cundiziuns per la cuntinuaziun da l'assicuranza tenor l'alinea 3 e per la participaziun tenor l'alinea 4; plinavant fixescha el ils detagls areguard la retratga ed areguard l'exclusiun.²³

Art. 2²⁴ Assicuranza facultativa

¹ Ils burgais da la Svizra e dals stadis commembers da la Communitad europeica u da l'Associazion europeica da commerzi liber che na vivan betg en in dals stadis commembers da la Communitad europeica u da l'Associazion europeica da commerzi liber, pon sa participar a l'assicuranza facultativa, sch'els eran assicurads obligatoricamain directamain ordavant durant almain 5 onns consecutivs.²⁵

² Las personas assicuradas pon sa retrair da l'assicuranza facultativa.

¹⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS) (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBI 1999 4983).

¹⁹ Expressiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1). Questa midada è vegnida resguardada en l'entir decret.

²⁰ Versiun tenor la cifra II 10 da l'agiunta da la Lescha davart il stadi ospitant dals 22 da zer. 2007, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 6637; BBI 2006 8017).

²¹ SR 192.12

²² Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3453; BBI 2002 803).

²³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBI 1999 4983).

²⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBI 1999 4983).

²⁵ Versiun tenor la cifra I 3 da la LF dals 14 da dec. 2001 concernent las disposiziuns davart la libra circulaziun da personas en la cunvegna per midar la Convenziun davart la constituiun da la AECL, en vigur dapi il 1. da zer. 2002 (AS 2002 685; BBI 2001 4963).

³ Las personas assicuradas che na dattan betg las infurmaziuns necessarias u che na pajan betg a temp lur contribuziuns, vegnan exclusas da l'assicuranza facultativa.

⁴ Las contribuziuns da las personas assicuradas cun activitad da gudogn importan 8,7 pertschient da l'entrada decisiva. Las personas assicuradas ston dentant pajan en mintga cas la contribuziun minimala dad 844 francs²⁶ per onn.²⁷

⁵ Las personas senza activitad da gudogn pajan ina contribuziun tenor lur relaziuns socialas. La contribuziun minimala importa 844 francs²⁸ per onn. La contribuziun maximala corresponda a 25 giadas la contribuziun minimala.²⁹

⁶ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns complementaras davart l'assicuranza facultativa; el fixescha en spezial il termin e las modalitads da la participaziun, da la retratga e da l'exclusiun. Plinavant regla el la fixaziun e l'incassament da las contribuziuns sco er la concessiun da prestaziuns. El po adattar a las particularitads da l'assicuranza facultativa las disposiziuns concernent la durada da l'obligaziun da pajar contribuziuns, la calculaziun da las contribuziuns sco er l'incassament da las contribuziuns.

Segund chapitel Las contribuziuns

A. Las contribuziuns da las personas assicuradas

I. L'obligaziun da pajar contribuziuns

Art. 3 Persunas obligadas da pajar contribuziuns

¹ Las personas assicuradas èn obligadas da pajar contribuziuns, uscheditg ch'ellas han in'activitad da gudogn.³⁰

^{1bis} Per personas senza activitad da gudogn cumenza l'obligaziun da pajar contribuziuns il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna. Ella dura fin la fin dal mais, en il qual la persuna senza activitad da gudogn cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1.³¹

²⁶ Import tenor l'art. 2 al. 2 da l'O 23 dals 12 d'oct. 2022 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/AI/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS 2022 604).

²⁷ Versiun tenor la cifra I 5 da la LF dals 28 da sett. 2018 davart la refurma fiscal e la finanziaziun da la AVS, en vigur dapi il 1. da schan. 2020 (AS 2019 2395 2413; BBI 2018 2527).

²⁸ Import tenor l'art. 2 al. 2 da l'O 23 dals 12 d'oct. 2022 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/AI/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS 2022 604).

²⁹ Versiun tenor la cifra I 5 da la LF dals 28 da sett. 2018 davart la refurma fiscal e la finanziaziun da la AVS, en vigur dapi il 1. da schan. 2020 (AS 2019 2395 2413; BBI 2018 2527).

³⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBI 2019 6305).

³¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBI 2019 6305).

² Deliberads da l'obligaziun da pajar contribuziuns èn:

- a.³² ils uffants cun activitad da gudogn fin ils 31 da december da l'onn ch'els cumpleneschan 17 onns;
- b. e c.³³ ...
- d.³⁴ confamigliars che collavuran e che na retiran nagin salari en daner blut, fin ils 31 da december da l'onn ch'els cumpleneschan 20 onns;
- e.³⁵ ...

³ Las atgnas contribuziuns valan sco pajadas, sch'il conjugal ha pajà contribuziuns en l'import d'almain duas giadas la contribuziun minimala, en cas da:

- a. conjugals senza activitad da gudogn da personas assicuradas cun activitad da gudogn;
- b. personas assicuradas che collavuran en il manaschi da lur conjugal, sch'ellas na retiran nagin salari en daner blut.³⁶

⁴ L'alinea 3 vegn er applitgà per ils onns chalendars, en ils quals:

- a. la lètg vegn serrada u schliada;
- b. il conjugal cun activitad da gudogn retira u suspenda ina renta da veglia-detgna.³⁷

II. Las contribuziuns da las personas assicuradas cun activitad da gudogn

Art. 4³⁸ Calculaziun da las contribuziuns

¹ Las contribuziuns da las personas assicuradas cun activitad da gudogn vegnan fixadas en pertschiants da l'entrada or da l'activitad da gudogn dependenta ed independenta.

³² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1956, en vigur dapi il 1. da schan. 1957 (AS 1957 262; BBl 1956 I 1429).

³³ Aboli tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

³⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

³⁵ Aboli tras la cifra I da la LF dals 30 da sett. 1953, cun effect dapi il 1. da schan. 1954 (AS 1954 211; BBl 1953 II 81).

³⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

³⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

³⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

² Il Cussegl federal po excluder da la calculaziun da las contribuziuns:

- a. las entradas da gudogn or d'ina activitad pratigada a l'exteriur;
- b.³⁹ las entradas da gudogn realisasdas suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 fin a l'autezza dad ina giada e mez l'import minimal da la renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 34 alinea 5; il Cussegl federal pussibilitescha a las persunas assicuradas da desister da l'exclusiun da la calculaziun da las contribuziuns.

Art. 5 Contribuziuns d'entradas or da l'activitad da gudogn dependenta
1. Princip

¹ Da l'entrada or da l'activitad da gudogn dependenta, numnà salari decisiv en quai che suonda, vegn incassada ina contribuziun da 4,35 pertschient.⁴⁰

² Sco salari decisiv valan tut las remuneraziuns per lavurs prestadas en ina piazza dependenta durant in temp determinà u nundeterminà. Il salari decisiv cumpiglia er supplements da chareschia ed auters supplements da salari, provisiuns, gratificaziuns, prestaziuns en natiralias, indemnizaziuns da vacanzas e da firads sco er outras prestaziuns, plinavant bunamauns, sche quels correspundan ad ina part essenziala dal salari.

³ Per confamigliars che collavuran vala sco salari decisiv mo il salari en daner blut:

- a. fin ils 31 da december da l'onn ch'els cumpleneschan 20 onns; sco er
- b.⁴¹ las entradas da gudogn realisasdas suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 fin a l'autezza dad ina giada e mez l'import minimal da la renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 34 alinea 5; il Cussegl federal pussibilitescha a las persunas assicuradas da desister da l'exclusiun da la calculaziun da las contribuziuns.⁴²

⁴ Il Cussegl federal po excluder dal salari decisiv prestaziuns socialas sco er pajaments ch'in patrun ha fatg a ses lavurants a chaschun d'eveniments spezialas.

⁵ ...⁴³

³⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

⁴⁰ Versiun tenor la cifra I 5 da la LF dals 28 da sett. 2018 davart la refurma fiscal e la finanziaziun da la AVS, en vigur dapi il 1. da schan. 2020 (AS 2019 2395 2413; BBl 2018 2527).

⁴¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

⁴² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

⁴³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1956 (AS 1957 262; BBl 1956 I 1429). Aboli tras la cifra 6 da l'aggiunta da la Lescha dals 17 da zer. 2005 davart la lavur illegala, cun effect dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 359; BBl 2002 3605).

Art. 6⁴⁴ 2. Contribuziuns dals lavurants da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns

¹ Ils lavurants d'in patrun che n'è betg obligà da pajar contribuziuns, pajan contribuziuns dad 8,7 pertschient sin lur salari decisiv.

² Las contribuziuns dals lavurants da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns, pon vegnir incassadas tenor l'artitgel 14 alinea 1, sch'il patrun dat ses consentiment. En quest cas importa la tariffa da contribuziun per il patrun e per il lavurant mintgamai 4,35 pertschient dal salari decisiv.

Art. 7⁴⁵ 3. Salaris globals

Il Cussegl federal po fixar salaris globals per confamigliars che collavuran en l'agricultura.

Art. 8⁴⁶ Contribuziuns d'entradas or da l'activitad da gudogn independenta
1. Princip

¹ Da l'entrada or da l'activitad da gudogn independenta vegn incassada ina contribuziun dad 8,1 pertschient. Per calcular la contribuziun vegn l'entrada arrundada giu sin ils proxims 100 francs. Sche quella importa main che 58 800⁴⁷, dentant almain 9800 francs⁴⁸ per onn, sa reducescha la tariffa da contribuziun fin a 4,35 pertschient tenor ina scala degressiva che vegn fixada dal Cussegl federal.

² Sche l'entrada or da l'activitad da gudogn independenta importa 9700 francs⁴⁹ per onn u damain, sto la persuna assicurada pajar la contribuziun minimala da 422 francs⁵⁰ per onn, nun che quest import saja gia vegni pajà sin ses salari decisiv. En quest cas po ella pretender che la contribuziun per l'activitad da gudogn independenta vegnia incassada tenor la tariffa la pli bassa da la scala degressiva.

⁴⁴ Versiun tenor la cifra I 5 da la LF dals 28 da sett. 2018 davart la refurma fiscala e la finanziaziun da la AVS, en vigur dapi il 1. da schan. 2020 (AS **2019** 2395 2413; BBI **2018** 2527).

⁴⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBI **2011** 543).

⁴⁶ Versiun tenor la cifra I 5 da la LF dals 28 da sett. 2018 davart la refurma fiscala e la finanziaziun da la AVS, en vigur dapi il 1. da schan. 2020 (AS **2019** 2395 2413; BBI **2018** 2527).

⁴⁷ Import tenor l'art. 1 lit. a da l'O 23 dals 12 d'oct. 2022 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/Al/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS **2022** 604).

⁴⁸ Import tenor l'art. 1 lit. b da l'O 23 dals 12 d'oct. 2022 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/Al/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS **2022** 604).

⁴⁹ Import tenor l'art. 2 al. 1 da l'O 23 dals 12 d'oct. 2022 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/Al/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS **2022** 604).

⁵⁰ Import tenor l'art. 2 al. 2 da l'O 23 dals 12 d'oct. 2022 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/Al/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS **2022** 604).

Art. 9 2. Noziun ed eruida

¹ Entradas or da l'activitad da gudogn dependenta èn tut las entradas da gudogn che na derivan betg d'ina indemnisaziun per lavurs prestadas en piazza dependenta.

² Per euir las entradas or da l'activitad da gudogn independenta vegnan deducids da l'entrada brutta:

- a. ils custs ch'èn necessaris per realisar l'entrada brutta;
- b. las amortisaziuns e las retenziuns motivadas da la fatschenta dal manaschi commercial, che correspundan a la svalitaziun;
- c. las perditas da fatschenta effectivas e cudeschadas;
- d.⁵¹ las contribuziuns ch'il possessur d'ina fatschenta ha pajà durant la perioda da calculaziun ad instituziuns da provediment a favur da l'agen persunal, sch'igl è exclus che quellas vegnian duvradas cuntrari a l'intent, sco er contribuziuns per intents exclusivamain d'utilitad publica;
- e.⁵² ils apports persunals ad instituziuns dal provediment professiunal, sch'els correspundan a la part usitada dal patrun;
- f.⁵³ il tschains da l'agen chapital ch'è vegnì investì en il manaschi; la tariffa da tschains corresponda a la rendita media annuala en francs svizzers dals emprests dals debiturs naziunals betg publics.

Il Cussegl federal è autorisà da permetter sche necessari ulteriuras deducziuns da l'entrada brutta or da l'activitad da gudogn independenta.

³ Las entradas or da l'activitad da gudogn independenta e l'agen chapital ch'è vegnì investì en il manaschi vegnan eruids da las autoritads chantunals da taglia e communitgads a las cassas da cumpensaziun.⁵⁴

⁴ Las deducziuns admissas tenor il dretg fiscal da las contribuziuns tenor l'artitgel 8 da questa lescha sco er tenor l'artitgel 3 alinea 1 da la Lescha federala dals 19 da zercladur 1959⁵⁵ davart l'assicuranza d'invaliditad (LAI) e tenor l'artitgel 27 alinea 2 da la Lescha federala dals 25 da settember 1952⁵⁶ davart l'urden da cumpensaziun dal gudogn per persunas che prestan servetsch ed en cas d'ina maternitad ston vegnir adidas da las cassas da cumpensaziun tar las entradas communitgadas da las autoritads da taglia. Las entradas communitgadas ston vegnir messas a quint 100 pertschient a norma da las tariffas da contribuziun vertentas.⁵⁷

⁵¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

⁵² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

⁵³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS) (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

⁵⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

⁵⁵ SR 831.20

⁵⁶ SR 834.1

⁵⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543). Guardar disp. trans. da questa midada a la fin da quest text.

Art. 9bis 58 Adattaziun da la scala degressiva da las contribuziuns e da la contribuziun minimala

Il Cussegl federal po adattar a l'index da las rentas tenor l'artitgel 33ter ils cunfins da la scala degressiva da las contribuziuns tenor l'artitgel 8 sco er la contribuziun minimala tenor ils artitgels 2, 8 e 10.

III. Las contribuziuns da las persunas assicuradas senza activitad da gudogn

Art. 10⁵⁹

¹ Las persunas senza activitad da gudogn pajan ina contribuziun tenor lur relaziuns socialas. La contribuziun minimala importa 422 francs⁶⁰, la contribuziun maximala correspunda a 50 giadas la contribuziun minimala. Las persunas cun activitad da gudogn che pajan l'onn chalendar – eventualmain inclusiv la contribuziun dal patrun – main che 422 francs, valan sco persunas senza activitad da gudogn. Il Cussegl federal po augmentar l'import minimal tenor las relaziuns socialas da la persuna assicurada, sche quella n'ha betg permanentain in'activitad da gudogn cumplaina.⁶¹

² La contribuziun minimala pajan:

- a. students senza activitad da gudogn fin ils 31 da december da l'onn ch'els cumpleneschan 25 onns;
- b. persunas senza activitad da gudogn che survegnan in'entrada minimala u autras prestaziuns da l'agid social public;
- c. persunas senza activitad da gudogn che vegnan sustegnidas finanziailmain da terzas persunas.⁶²

^{2bis} Il Cussegl federal po prevar la contribuziun minimala per ulteriuras persunas senza activitad da gudogn, sch'i n'è betg raschunavel da pretender dad ellas contribuziuns pli autas.⁶³

⁵⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS) (AS 1978 391; BBI 1976 III 1). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁵⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBI 1976 III 1).

⁶⁰ Import tenor l'art. 2 al. 2 da l'O 23 dals 12 d'oct. 2022 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/Al/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS 2022 604).

⁶¹ Versiun tenor la cifra I 5 da la LF dals 28 da sett. 2018 davart la refurma fiscal e la finanziaziun da la AVS, en vigur dapi il 1. da schan. 2020 (AS 2019 2395 2413; BBI 2018 2527).

⁶² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁶³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

³ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns pli detagliadas davart il circol da personas che valan sco personas senza activitad da gudogn sco er davart la calculaziun da las contribuziuns. El po fixar che las contribuziuns pajadas or da las entradas da gudogn vegnian quintadas sin giavisch da la persona assicurada tar las contribuziuns che quel debitescha sco persona senza activitad da gudogn.

⁴ Il Cussegl federal po obligar scolas d'annunziar a la cassa da cumpensaziun cumpetenta tut ils students che pudessan esser obligads da pajar contribuziuns sco personas senza activitad da gudogn. La cassa da cumpensaziun po delegar a la scola l'incumbensa d'incassar las contribuziuns debitadas, sche quella dat ses consentiment.⁶⁴

IV. Reducziun e relasch da contribuziuns

Art. 11⁶⁵

¹ Las contribuziuns tenor ils artitgels 6, 8 alinea 1 u 10 alinea 1, che na pon betg vegnir pretendidas da las personas assicuradas obligatoricamain, pon vegnir reducidas sin dumonda motivada adequatamain per in temp determinà u nundeterminà; ellas na dastgan però betg esser pli bassas che la contribuziun minimala.

² Sch'i fiss ina gronda direzza per ina persona assicurada obligatoricamain da pajar la contribuziun minimala, vegn quella relaschada, sch'igl è avant maun ina dumonda motivada e sch'ina autoritad designada dal chantun da domicil è vegnida consultada. Per questas personas assicuradas paja il chantun da domicil la contribuziun minimala. Ils chantuns pon obligar las vischnancas da domicil da gidar a pajar la contribuziun minimala.

C. L'incassament da las contribuziuns

Art. 14 Termins e procedura da l'incassament

¹ Las contribuziuns da las entradas or da l'activitad da gudogn dependenta ston vegnir deducidas da mintga salari pajà. Ellas ston vegnir pajadas dal patrun periodicamain ensemen cun la contribuziun dal patrun.

² Las contribuziuns da l'entrada or da l'activitad da gudogn independenta, las contribuziuns da las personas senza activitad da gudogn sco er las contribuziuns dals lavurants d'in patrun che n'è betg obligà da pajar contribuziuns, ston vegnir fixadas e pajadas periodicamain. Il Cussegl federal fixescha las periodas da calculaziun e da contribuziun.⁶⁶

⁶⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

⁶⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

⁶⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da sett. 1953, en vigur dapi il 1. da schan. 1954 (AS 1954 211; BBl 1953 II 81).

2bis Las contribuziuns da requirents d'asil, da persunas admessas provisoricamain e da persunas cun basegn da protecziun senza permissiun da dimora e senza activitad da gudogn, ston vegnir fixadas cun resalva da l'artitgel 16 alinea 1 pir, cura:

- a. che questas persunas èn vegnidas renconuschidas sco fugitivs;
- b. che questas persunas han survegnì ina permissiun da dimora; u
- c. ch'i cumenza in dretg d'ina prestaziun en il senn da questa lescha u da la LAI⁶⁷ pervia da la vegliadetgna, da la mort u da l'invaliditad da questas persunas.⁶⁸

³ Per regla vegnan las contribuziuns che ston vegnir pajadas dals patruns, incassadas en ina procedura nunformala tenor l'artitgel 51 LPGA⁶⁹. Quai vala en divergenza da l'artitgel 49 alinea 1 LPGA er per contribuziuns considerablas.⁷⁰

⁴ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart:

- a. ils termins da pajament per las contribuziuns;
- b. la procedura d'admoniziun e da taxaziun;
- c.⁷¹ il pajament posteriur da contribuziuns pajadas memia pauc;
- d.⁷² il relasch dal pajament posteriur, er en divergenza da l'artitgel 24 LPGA;
- e.⁷³ ...⁷⁴

⁵ Il Cussegl federal po fixar ch'i na ston vegnir pajadas naginas contribuziuns sin in salari decisiv annual fin a l'import da la renta da vegliadetgna mensila maximala; el po excluder questa pussaivladad per activitads determinadas. Il lavurant po dentant pretender en mintga cas ch'il patron paja las contribuziuns.⁷⁵

⁶ Il Cussegl federal po ultra da quai fixar che contribuziuns sin in'entrada annuala or d'ina activitad da gudogn independenta exequida en occupaziun accessorica fin a l'import da la renta da vegliadetgna mensila maximala vegnian incassadas mo sin dumonda da la persuna assicurada.⁷⁶

⁶⁷ SR **831.20**

⁶⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 16 da dec. 2005, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS **2006** 4817; BBI **2002** 6845).

⁶⁹ SR **830.1**

⁷⁰ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBI **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

⁷¹ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBI **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

⁷² Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBI **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

⁷³ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBI **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

⁷⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS **1978** 391; BBI **1976** III 1).

⁷⁵ Integrà tras la cifra 6 da l'aggiunta da la Lescha dals 17 da zer. 2005 davart la lavur illegala, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS **2007** 359; BBI **2002** 3605).

⁷⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBI **2011** 543).

Art. 14^{bis 77} Supplements

¹ Sch'in patrun occupa lavurants senza scuntrar lur salaris cun la cassa da cumpensaziun, pretenda quella in supplement da 50 pertschient sin las contribuziuns debitadas. En cas da repetiziun augmenta la cassa da cumpensaziun il supplement fin a maximalmain 100 pertschient da las contribuziuns debitadas. Il supplement na dastga betg vegnir deduci dal salari dal lavurant.

² L'incassament da supplements premetta ch'il patrun saja vegnì sentenzià pervia d'in delict u pervia d'in surpassament en il senn dals artitgels 87 ed 88.

³ Ils supplements vegnan pajads da la cassa da cumpensaziun al Fond da cumpensaziun da la AVS⁷⁸. Il Cussegl federal fixescha la part che las cassas da cumpensaziun dastgan salvar per cuvrir lur custs.

Art. 15 Execuziun da pretensiuns da contribuziun

¹ Contribuziuns che na vegnan betg pajadas malgrà in'admoniziun, ston vegnir incassadas senza retard sin la via da scussiu, nun ch'ellas possian vegnir scuntradadas cun rentas debitadas.

² Las contribuziuns vegnan per regla er incassadas sin la via d'impegnaziun envers in debitor ch'è suttemess a la scussiu da concurs (art. 43 da la Lescha federala dals 11 d'avrigl 1889⁷⁹ davart scussiu e concurs).

Art. 16⁸⁰ Surannaziun

¹ Sche contribuziuns na vegnan betg fatgas valair cun decretar ina disposiziun entaifer 5 onns suenter la scadenza da l'onn chalendar, per il qual ellas vegnan debitadas, na pon ellas betg pli vegnir pretendidas u pajadas. En divergenza da l'artitgel 24 alinea 1 LPG⁸¹ finescha il termin da surannaziun per contribuziuns tenor ils artitgels 6 alinea 1, 8 alinea 1 e 10 alinea 1 pir 1 onn suenter la scadenza da l'onn chalendar che la taxaziun decisiva da la taglia è entrada en vigor.⁸² Sch'ina pretensiun posteriura vegn deducida d'in malfatg, per il qual il dretg penal prescriba ina surannaziun pli lunga, è decisiva questa surannaziun.

² La pretensiun da contribuziuns fatga valair tenor l'alinea 1 finescha 5 onns suenter la scadenza da l'onn chalendar ch'ella è entrada en vigor.⁸³ Il termin vegn suspendi

⁷⁷ Integrà tras la cifra 6 da l'aggiunta da la Lescha dals 17 da zer. 2005 davart la lavur illegala, en vigor dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 359; BBl 2002 3605).

⁷⁸ Expressiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigor dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543). Questa midada è vegnida resguardada en l'entir text.

⁷⁹ SR 281.1

⁸⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da sett. 1953, en vigor dapi il 1. da schan. 1954 (AS 1954 211; BBl 1953 II 81).

⁸¹ SR 830.1

⁸² Versiun da l'emprima e da la segunda frasa tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigor dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

⁸³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

per la durada d'in inventari public u d'in moratori da relasch. Sch'ina procedura da scussium u da concurs è pendentia cur ch'il termin scada, finescha il termin cun la conclusiun da questa procedura. L'artitgel 149a alinea 1 da la Lescha federala dals 11 d'avrigl 1889⁸⁴ davart scussium e concurs na po betg vegnir applitgà.⁸⁵ Pretensiuns da contribuziun che n'èn betg extinguidas il mument ch'il dretg d'ina renta cumenza, pon en mintga cas anc vegnir scuntradas tenor l'artitgel 20 alinea 3⁸⁶.

³ Il dretg da restituziun da contribuziuns pajadas memia bler finescha cun la scadenza da l'onn che la persuna ch'è obligada da pajar contribuziuns ha survegni enconuschientscha da sias prestaziuns memia autas, il pli tard dantant 5 onns suenter la scadenza da l'onn chalendar che las contribuziuns èn vegnidas pajadas. Per contribuziuns tenor ils artitgels 6 alinea 1, 8 alinea 1 e 10 alinea 1 finescha il termin – en divergenza da l'artitgel 25 alinea 3 LPGa – en mintga cas pir 1 onn suenter la scadenza da l'onn chalendar che la taxaziun decisiva da la taglia è entrada en vigur. Sche contribuziuns dal patrun e dal lavurant èn vegnidas pajadas da prestaziuns ch'èn suttamessas a la taglia federala directa or dal retgav net da persunas giuridicas, finescha il dretg da restituziun – en divergenza da l'artitgel 25 alinea 3 LPGa – 1 onn suenter la scadenza da l'onn chalendar che la taxaziun da la taglia è entrada en vigur.⁸⁷

Art. 17⁸⁸

B. Las contribuziuns dals patruns

Art. 12 Patruns obligads da pajar contribuziuns

¹ Sco patrun vala tgi che paja a persunas assicuradas obligatoricamain indemniziuns per lavurs tenor l'artitgel 5 alinea 2.

² Obligads da pajar contribuziuns èn tut ils patruns che han in manaschi en Svizra u che occupan persunas assicuradas obligatoricamain en lur tegnairchasa.⁸⁹

³ Resalvadas restan cunvegns internaziunalas e praticas da dretg internaziunal areguard:

- a. l'obligaziun da pajar contribuziuns da patruns senza manaschi en Svizra;

⁸⁴ SR 281.1

⁸⁵ Versiun da la quarta frasa tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁸⁶ A l'art. 20 al. 3 en la versiun dals 30 da sett. 1953 correspunda oz l'art. 20 al. 2 en la versiun dals 7 d'oct. 1994.

⁸⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁸⁸ Aboli tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, cun effect dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBI 1968 I 602).

⁸⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

- b. la deliberaziun da l'obligaziun da pajar contribuziuns da patruns cun in manaschi en Svizra.⁹⁰

Art. 13⁹¹ Autezza da la contribuziun dal patrun

La contribuziun dal patrun importa 4,35 pertschient da la summa dals salaris decisivs ch'èn vegnids pajads a las persunas ch'èn obligadas da pajar contribuziuns.

Terz chapitel Las rentas

A. Il dretg d'ina renta

I. Disposiziuns generalas

Art. 18 Dretg d'ina renta⁹²

¹ Il dretg da rentas da vegliadetgna e per survivents han burgais svizzers, persunas estras e persunas senza naziunalitad tenor las suandantas disposiziuns.^{93 ...94}

² Las persunas estras sco er lur survivents senza dretg da burgais svizzer han il dretg da rentas, uschè ditg ch'els han lur domicil e lur dimora ordinaria (art. 13 LPGA⁹⁵) en Svizra.⁹⁶ Questa premissa sto vegnir ademplida persunalmain da mintga persuna che survegn ina renta.⁹⁷ Resalvadas restan las prescripziuns spezialas dal dretg federal davart il status dals fugitivs e da las persunas senza naziunalitad sco er las cunvegns internaziunalas divergentas, en spezial cun stadis, dals quals la legislaziun conceda als burgais svizzers ed a lur survivents avantatgs ch'èn circa equivalentes a quels da questa lescha.^{98 99}

⁹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

⁹¹ Versiun tenor la cifra I 5 da la LF dals 28 da sett. 2018 davart la refurma fiscala e la finanziaziun da la AVS, en vigur dapi il 1. da schan. 2020 (AS 2019 2395 2413; BBl 2018 2527).

⁹² Versiun tenor la cifra II da la LF dals 19 da dec. 1963, en vigur dapi il 1. da schan. 1964 (AS 1964 285; BBl 1963 II 517).

⁹³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

⁹⁴ Aboli la segunda frasa tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁹⁵ SR 830.1

⁹⁶ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁹⁷ Integrà la frasa tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

⁹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

⁹⁹ Guardar er disp. fin. dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

2bis Per il dretg d'ina renta en cas da personas che han gi' successivamain pliras nazionalitads è decisiva la nazionalitad durant la retratga da la renta.¹⁰⁰

³ A las personas estras che han lur domicil a l'exteriur e che derivan d'in stadi, cun il qual i n'è vegnida fatga nagina cunvegna internaziunala, sco er a lur survivents pon vegnir restituidas las contribuziuns ch'els han pajà tenor ils artitgels 5, 6, 8, 10 u 13. Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial la dimensiun da la restituziun.^{101 102}

Art. 19¹⁰³

Art. 20¹⁰⁴ Execuziun sfurzada e cumpensaziun da las rentas¹⁰⁵

¹ Il dretg d'ina renta n'è betg suttamess a l'execuziun sfurzada.¹⁰⁶

² Cun prestaziuns pajablas pon vegnir cumpensadas:

- a. las pretensiuns sin fundament da questa lescha, da la LAI¹⁰⁷, da la Lescha federala dals 25 da settember 1952¹⁰⁸ davart l'urden da cumpensaziun dal gudogn per personas che fan servetsch en l'armada, servetsch civil e da protecziun civila sco er da la Lescha federala dals 20 da zercladur 1952¹⁰⁹ davart ils supplements da famiglia en l'agricultura;
- b. las restituziuns da prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad;
- c. las restituziuns da rentas e da diarias da l'assicuranza obligatorica cunter accidents, da l'assicuranza militar, da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun sco er da l'assicuranza da malsauns.¹¹⁰

¹⁰⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

¹⁰¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹⁰² Guardar er disp. fin. dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹⁰³ Aboli tras la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963, cun effect dapi il 1. da schan. 1964 (AS 1964 285; BBI 1963 II 517).

¹⁰⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963, en vigur dapi il 1. da schan. 1964 (AS 1964 285; BBI 1963 II 517).

¹⁰⁵ Versiun tenor la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

¹⁰⁶ Versiun tenor la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

¹⁰⁷ SR 831.20

¹⁰⁸ SR 834.1. Oz: LF davart l'urden da cumpensaziun dal gudogn per personas che prestan servetsch ed en cas d'ina maternitad.

¹⁰⁹ SR 836.1

¹¹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

II. Il dretg d'ina renta da vegliadetgna

Art. 21¹¹¹ Vegliadetgna da referenza e renta da vegliadetgna

¹ Persunas che han cumplenì 65 onns (vegliadetgna da referenza) han il dretg d'ina renta da vegliadetgna senza deducziuns e senza supplements.

² Il dretg cumenza l'emprim di dal mais che suonda il mais, en il qual la persuna cuntanscha la vegliadetgna da referenza. El finescha cun la mort.

Art. 22¹¹²

Art. 22bis 113 Renta supplementara

¹ Dunnas ed umens che han retratg ina renta supplementara da l'assicuranza d'invaliditad fin al cumenzament dal dretg d'ina renta da vegliadetgna, survegnan vinavant questa renta, fin ch'il conjugal acquista il dretg d'ina renta da vegliadetgna u d'ina renta d'invaliditad. Ina persuna divorziata ha il medem status sco ina persuna maridada, sch'ella procura predominantamain per ils uffants ch'èn attribuids ad ella e sch'ella na po pretender nagina renta d'invaliditad u da vegliadetgna per sasezza.¹¹⁴

² En divergenza da l'artitgel 20 LPGA¹¹⁵ sto la renta supplementara vegnir pajada al conjugal che n'ha betg il dretg da la renta:

- a. sin sia dumonda, sch' il conjugal che ha il dretg da la renta n'ademplescha betg sia obligaziun da mantegniment envers la famiglia;
- b. sin sia dumonda, sch' ils conjugals vivan separadamain;
- c. d'uffizi, sch' ils conjugals èn divorziads.¹¹⁶

³ Ordinaziuns divergentas da la dretgira civila restan resalvadas en ils cas da l'alinea 2.¹¹⁷

¹¹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

¹¹² Aboli tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹¹³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963 (AS 1964 285; BBl 1963 II 517). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹¹⁴ Guardar er disp. fin. da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹¹⁵ SR 830.1

¹¹⁶ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

¹¹⁷ Integrà tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

Art. 22ter 118 Renta per uffants

¹ Persunas che retiran ina renta da vegliadetgna han il dretg d'ina renta per uffants, e quai per mintga uffant che pudess far valair ina renta per orgens, sch'ellas murissan. Per uffants confidads che vegnan prendids en tgira pir sunter il cumenzament dal dretg d'ina renta da vegliadetgna u d'ina renta da l'assicuranza d'invalidad precedenta a la renta da vegliadetgna, n'exista nagin dretg d'ina renta per uffants, nun ch'i sa tractia d'uffants da l'auter conjugal.

² La renta per uffants vegn pajada ora sco la renta, a la quala ella sa referescha. Resalvadas restan las disposiziuns davart l'utilisaziun tenor l'intent (art. 20 LPGA¹¹⁹) ed ordinaziuns divergentas da la dretgira civila. Il Cussegl federal po reglar il pajament per cas spezial en divergenza da l'artitgel 20 LPGA, particularmain per uffants da geniturs separads u divorziads.¹²⁰

III.¹²¹ Il dretg d'ina renta per vaivas u vaivs**Art. 23¹²²** Renta per vaivas u vaivs

¹ Il dretg d'ina renta per vaivas u vaivs han vaivas e vaivs che han uffants il mument ch'il conjugal mora.

² Il medem status sco uffants da vaivas u vaivs han:

- a. uffants dal conjugal mort che vivan – il mument da la mort – en la medema chasada cun la vaiva u il vaiv e che vegnan recepids da la vaiva u dal vaiv sco uffants confidads en il senn da l'artitgel 25 alinea 3;
- b. uffants confidads en il senn da l'artitgel 25 alinea 3 che vivan – il mument da la mort – en la medema chasada cun la vaiva u il vaiv e che vegnan adoptads da la vaiva u dal vaiv.

³ Il dretg d'ina renta per vaivas u vaivs cumenza l'emprim di dal mais che suonda il mais da la mort dal conjugal, en cas da l'adopziun d'in uffant confidà tenor l'alinea 2 litera b l'emprim di dal mais che suonda il mais da l'adopziun.

⁴ Il dretg finescha:

- a. cun ina remaridaglia;
- b. cun la mort da la vaiva u dal vaiv.

¹¹⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹¹⁹ SR 830.1

¹²⁰ Versiun da la segunda e da la terza frasa tenor la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

¹²¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹²² Guardar er disp. fin. da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

⁵ Il dretg recumenza, sche la nova lètg vegn divorziada u declerada per nunvalaivla. Il Cussegl federal regla ils detagls.

Art. 24¹²³ Disposiziuns spezialas

¹ Vaivas han ultra da quai il dretg d'ina renta per vaivas, sch'ellas n'han – il mument da la mort dal conjugal – nagins uffants e nagins uffants confidads en il senn da l'artitgel 23, ma sch'ellas han cumpleni 45 onns ed èn stadas maridadas durant almain 5 onns. Sche la vaiva è stada maridada pliras giadas, vegn quintada la durada totala da las lètgs.

² Ultra da las cundiziuns da finiziun menziunadas en l'artitgel 23 alinea 4 finescha il dretg da la renta per vaivs, sche l'ultim uffant dal vaiv ha cumpleni 18 onns.

Art. 24a¹²⁴ Conjugs divorziads

¹ Ina persuna divorziada ha il medem status sco ina vaiva u in vaiv, sche:

- a. ella ha in u plirs uffants e la lètg ha durà almain 10 onns;
- b. la lètg ha durà almain 10 onns ed è vegnida divorziada suenter che la persuna divorziada ha cumpleni 45 onns;
- c. l'uffant il pli giuven ha cumpleni 18 onns suenter che la persuna divorziada ha cumpleni 45 onns.

² Sche la persuna divorziada n'ademplescha betg almain ina da las premissas da l'alinea 1, exista il dretg d'ina renta per vaivas u vaivs mo, sche ed uschè ditg che la persuna divorziada ha uffants sut 18 onns.

Art. 24b Concorrenza tranter rentas per vaivas u vaivs e rentas da vegliadetgna u d'invaliditad

Sch'ina persuna ademplescha a medem temp las premissas per ina renta per vaivas u vaivs e per ina renta da vegliadetgna u per ina renta tenor la LAI¹²⁵, vegn pajada ora mo la renta pli auta.

IV. Il dretg d'ina renta per orfens

Art. 25¹²⁶ Renta per orfens

¹ Uffants, dals quals il bab u la mamma è mort, han il dretg d'ina renta per orfens. Sche tuts dus geniturs èn morts, han els il dretg da duas rentas per orfens.

² Uffants chattads han il dretg d'ina renta per orfens.

¹²³ Guardar er disp. fin. da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹²⁴ Guardar er disp. fin. da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹²⁵ SR **831.20**

¹²⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBl **1990** II 1).

³ Il Cussegl federal regla il dretg d'ina renta per orfens per uffants confidads.

⁴ Il dretg d'ina renta per orfens cumenza l'emprim di dal mais che suonda il mais da la mort dal bab u da la mamma. El finescha cun la cumplenida dal 18. onn u cun la mort da l'orfen.

⁵ Per uffants ch'èn anc en scolaziun dura il dretg da questa renta fin ch'els han terminà la scolaziun, maximalmain dentant fin ch'els han cumpleni 25 onns. Il Cussegl federal po fixar, tge che vala sco scolaziun.

Art. 26–28¹²⁷

Art. 28bis ¹²⁸ Concorrenza tranter rentas per orfens ed autras rentas

Sch'in orfen ademplescha a medem temp las premissas per ina renta per orfens e per ina renta per vaivas u vaivs u per ina renta tenor la LAI¹²⁹, vegn pajada ora mo la renta pli auta. Sche tuts dus geniturs èn morts, vegn fatga la cumparegliaziun sin basa da la summa da las duas rentas per orfens.

B. Las rentas ordinarias

Art. 29 Circul dals retschaviders. Rentas cumplainas e parzialas

¹ Il dretg d'ina renta da vegliadetgna u per survivents han persunas, a las qualas pon vegnir messas a quint entradas, bunificaziuns d'educaziun u bunificaziuns da tgira per almain in entir onn, u lur survivents.¹³⁰

² Las rentas ordinarias vegnan pajadas sco:

- a. rentas cumplainas per persunas assicuradas cun ina durada da contribuziun cumpletta;
- b. rentas parzialas per persunas assicuradas cun ina durada da contribuziun incumpletta.¹³¹

¹²⁷ Aboli tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹²⁸ Integrà tras l'art. 82 da la LF dals 19 da zer. 1959 davart l'assicuranza d'invaliditad (AS 1959 827; BBl 1958 II 1137). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹²⁹ SR 831.20

¹³⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹³¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

I. Basas per calcular las rentas ordinarias

Art. 29bis 132 Disposiziuns generalas per calcular las rentas

¹ La renta vegn calculada il mument che la vegliadetgna da referenza vegn cuntanschida.

² Per calcular las rentas vegnan resguardads ils onns da contribuziun, las entradas da gudogn sco er las bunificaziuns d'educaziun u da tgira da la persuna che ha il dretg da la renta, e quai davent dal 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna fin ils 31 da december avant ch'il cas assicurà capita (vegliadetgna da referenza u mort).

³ Sche la persuna che ha il dretg da la renta ha pajà contribuziuns da la AVS suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza, po ella dumandar ina giada che sia renta vegnia calculada da nov. Per la nova calculaziun vegnan resguardadas las entradas da gudogn che la persuna che ha il dretg da la renta ha realisà durant la perioda da contribuziun supplementara e sin las qualas ella ha pajà contribuziuns. Per contribuziuns pajadas suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza na resulta nagin dretg d'ina renta.

⁴ Largas da contribuziun pon vegnir serradas cun las contribuziuns che la persuna che ha il dretg da la renta paga a partir dal mument ch'ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza fin 5 onns suenter, sch'ella, durant quest temp:

- a. realisescha entradas che correspundan ad almain 40 pertschient da las entradas da gudogn betg divididas ch'èn vegnidas realisadas en media durant la perioda tenor l'alineia 2; e
- b. paga, sin questas entradas, contribuziuns che correspundan a la contribuziun minimala annuala.

⁵ Il Cussegl federal regla l'imputaziun:

- a. dals mais da contribuziun durant l'onn ch'il dretg da la renta cumenza;
- b. da las periodas da contribuziun avant il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna;
- c. dals onns supplementars; e
- d. da las periodas da contribuziun realisadas suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza.

⁶ Il Cussegl federal regla plinavant il cumenzament dal dretg da la renta calculada da nov tenor l'alineia 3.

¹³² Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS) (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305). Guardar er disp. trans. da questa midada a la fin dal text.

Art. 29ter 133 Durada da contribuziun cumpletta

¹ La durada da contribuziun è cumpletta, sch'ina persuna ha tuttina blers onns da contribuziun sco sia annada.

² Sco onns da contribuziun valan las periodas:

- a. durant las qualas ina persuna ha pajà contribuziuns;
- b. durant las qualas il conjugal tenor l'artitgel 3 alinea 3 ha pajà almain la contribuziun minimala dubla;
- c. per las qualas pon vegnir messas a quint bunificaziuns d'educaziun u da tgira.

Art. 29^{quater} 134 Entradas medias annualas
1. Princip

La renta vegn calculada a norma da las entradas medias annualas. Quellas sa cumponan:

- a. da las entradas da gudogn;
- b. da las bunificaziuns d'educaziun;
- c. da las bunificaziuns da tgira.

Art. 29^{quinquies} 135 2. Entradas da gudogn sco er contribuziuns da persunas senza activitad da gudogn

¹ En cas da persunas cun activitad da gudogn vegnan resguardadas mo las entradas, per las qualas èn vegnidas pajadas contribuziuns.

² Las contribuziuns da persunas senza activitad da gudogn vegnan multiplitgadas cun 100, divididas tras la tariffa da contribuziun dubla tenor l'artitgel 5 alinea 1 e lura quintadas sco entradas da gudogn.

³ Las entradas ch'ils conjugals han cuntanschi durant ils onns chalendars da la lètg cuminaivla vegnan divididas ed attribuidas mintgamai per la mesadad als dus conjugals. Las entradas vegnan divididas:

- a.¹³⁶ sche tuts dus conjugals han cuntanschi la vegliadetgna da referenza;
- b.¹³⁷ sch'ina persuna vaiva cuntanscha la vegliadetgna da referenza;
- c. sche la lètg vegn schliada tras divorzi;

¹³³ Oriundamain art. 29bis. Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1956 (AS 1957 262; BBI 1956 I 1429). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹³⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹³⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹³⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBI 2019 6305).

¹³⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBI 2019 6305).

- d.¹³⁸ sche tuts dus conjugals han il dretg d'ina renta da l'assicuranza d'invaliditad;
u
- e.¹³⁹ sch'in conjugal ha il dretg d'ina renta da l'assicuranza d'invaliditad e l'auter conjugal cuntanscha la vegliadetgna da referenza.
- 4 A la divisium ed a l'imputaziun vicendaivla èn dentant suttamessas mo entradas:
- a.¹⁴⁰ che derivan dal temp tranter il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna ed ils 31 da december avant ch'il cas assicurà capita tar il conjugal che survegn sco emprim il dretg da la renta, cun excepziun da la renta retratga anticipadamain (art. 40); e
- b.¹⁴¹ che derivan da temps, nua che tuts dus conjugals èn stads assicurads tar l'assicuranza svizra per vegls e survivents.
- 5 L'alinea 4 n'è betg applitgabel per l'onn chalendar, en il qual la lètg vegn serrada u schliada.¹⁴²
- 6 Il Cussegl federal regla la procedura. El fixescha en spezial, tge cassa da cumpensaziun che sto reparter las entradas.¹⁴³

Art. 29^{sexies} 144 3. Bunificaziuns d'educaziun

¹ A persunas assicuradas vegn messa a quint ina bunificaziun d'educaziun per quels onns, durant ils quals ellas han la tgira genituriala per in u plirs uffants da main che 16 onns. Ma a geniturs che han cuminaivlamain la tgira genituriala, na vegnan betg concedidas duas bunificaziuns cumulativas. Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial l'imputaziun da la bunificaziun d'educaziun, sche:¹⁴⁵

- a.¹⁴⁶ geniturs han quità d'uffants, senza avair la tgira genituriala per tals;
- b. mo in genitur è assicurà tar l'assicuranza svizra per vegls e survivents;
- c. las premissas per metter a quint ina bunificaziun d'educaziun na vegnan betg ademplidas durant l'entir onn chalendar;

¹³⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

¹³⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

¹⁴⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

¹⁴¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

¹⁴² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

¹⁴³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

¹⁴⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁴⁵ Versiun tenor la cifra 5 da l'aggiunta da la LF dals 26 da zer. 1998, en vigur dapi il 1. da schan. 2000 (AS 1999 1118 1144; BBl 1996 I 1).

¹⁴⁶ Versiun tenor la cifra 5 da l'aggiunta da la LF dals 26 da zer. 1998, en vigur dapi il 1. da schan. 2000 (AS 1999 1118 1144; BBl 1996 I 1).

d.¹⁴⁷ geniturs divorziads u nunmaridads han cuminaivlamain la tgira genituriala.

² La bunificaziun d'educaziun correspunda a l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala traidubla tenor l'artitgel 34 il mument ch'il dretg da la renta cumenza.

³ En cas da persunas maridadas vegn la bunificaziun d'educaziun attribuida – durant ils onns chalendars da la lètg – mingamai per la mesadad als dus conjugals. A la divisiun è dentant suttemessas mo las bunificaziuns per il temp tranter il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna ed ils 31 da december avant il di che l'emprim conjugal cuntanscha la vegliadetgna da referenza.¹⁴⁸

Art. 29^{septies 149} 4. Bunificaziuns da tgira

¹ Persunas assicuradas che tgriran parents en lingia ascendenta u descendenta u fragliuns che han in dretg reconuschì d'ina indemnizaziun da la AVS, da la AI, da l'assicuranza obligatoria cunter accidents u da l'assicuranza militara a persunas dependentas d'agid, han il dretg da l'imputaziun d'ina bunificaziun da tgira, sch'ellas pon cuntanscher facilmain las persunas ch'ellas tgriran. Ellas ston far valair quest dretg mintga onn en scrit. Ils conjugals, ils sirs ed ils uffants figliasters sco er il partenari da vita che maina dapi almain 5 onns nuninterruttamain ina chasada cuminaivla cun la persuna assicurada, han il medem status sco ils parents.¹⁵⁰

² Sch'igl exista durant la medema perioda in dretg d'ina bunificaziun d'educaziun, na po vegnir messa a quint nagina bunificaziun da tgira.

³ Il Cussegl federal po circumscriber pli detagliadamain il criteri da la cuntanschibladad facila tenor l'alinea 1.¹⁵¹ El regla la procedura sco er l'imputaziun da la bunificaziun da tgira per ils cas che:

- a. pliras persunas adempleschan las premissas per metter a quint ina bunificaziun d'educaziun;
- b. mo in conjugal è assicurà tar l'assicuranza svizra per vegls e survivents;
- c. las premissas per metter a quint ina bunificaziun da tgira na vegnan betg ademplidas durant l'entir onn chalendar.

⁴ La bunificaziun da tgira correspunda a l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala traidubla tenor l'artitgel 34 il mument ch'il dretg da la renta cumenza. Ella vegn registrada en il conto individual.

¹⁴⁷ Integrà tras la cifra 5 da l'aggiunta da la LF dals 26 da zer. 1998, en vigor dapi il 1. da schan. 2000 (AS 1999 1118 1144; BBI 1996 I 1).

¹⁴⁸ Versiun da la segunda frasa tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigor dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBI 2019 6305).

¹⁴⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹⁵⁰ Versiun tenor la cifra I 3 da la LF dals 20 da dec. 2019 davart la meglieraziun da la cumpatibilitad da l'activitad da gudogn cun la tgira da confamigliars, en vigor dapi il 1. da schan. 2021 (AS 2020 4525; BBI 2019 4103).

¹⁵¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigor dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁵ Sch'il dretg d'ina bunificaziun da tgira na vegn betg fatg valair entaifer 5 onns suenter la fin da l'onn chalendar, en il qual ina persuna è vegnida tgrada, na vegn la bunificaziun per l'onn respectiv betg pli registrada en il conto individual.

⁶ En cas da personas maridadas vegn la bunificaziun da tgira attribuida – durant ils onns chalendar da la lètg – mintgamai per la mesadad als dus conjugals. A la divisiun è dentant suttamessas mo las bunificaziuns per il temp tranter il 1. da schaner suenter la cumplenda dal 20. onn da vegliadetgna ed ils 31 da december avant il di che l'emprim conjugal cuntanscha la vegliadetgna da referenza.¹⁵²

Art. 30¹⁵³ 5. Eruida da las entradas medias annualas

¹ La summa da las entradas da gudogn vegn revalitada conform a l'index da las rentas tenor l'artitgel 33ter. Il Cussegl federal lascha eruir annualmain ils facturs da revalitaziun.

² La summa da las entradas da gudogn revalitadas sco er las bunificaziuns d'educaziun e da tgira vegnan divididas tras il dumber d'onns da contribuziun.

Art. 30bis ¹⁵⁴ Prescripziuns per calcular las rentas¹⁵⁵

Il Cussegl federal decretescha prescripziuns per calcular las rentas.¹⁵⁶ Per quest intent po el arrundar si u giu las entradas imputablas e las rentas.¹⁵⁷ El po decretar prescripziuns per metter a quint parts dad onns e las entradas correspondentas e prevar che onns da contribuziun ed entradas da gudogn per la perioda, entaifer la quala ina renta d'invaliditad è vegnida retratga, na vegnian betg mess a quint.¹⁵⁸

Art. 30ter ¹⁵⁹ Contos individuals

¹ Per mintga persuna assicurada obligada da pajar contribuziuns vegnan manads contos individuals, en ils quals vegnan inscrittas las indicaziuns necessarias per calcular las rentas ordinarias. Il Cussegl federal regla ils detagls.

¹⁵² Versiun da la segunda frasa tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigor dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

¹⁵³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁵⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

¹⁵⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigor dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

¹⁵⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigor dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

¹⁵⁷ Versiun da la frasa tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁵⁸ Versiun da la frasa tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁵⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigor dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

² Las entradas da gudogn cuntanschidas d'in lavurant, da las qualas il patrun ha deduci las contribuziuns legalas, vegnan registradas en il conto individual, er sch'il patrun n'ha betg pajà las contribuziuns correspondentas a la cassa da cumpensaziun.¹⁶⁰

³ Las entradas, per las qualas ils lavurants ston pajar contribuziuns, vegnan registradas en il conto individual sut quel onn ch'ellas èn vegnidadas pajadas ora. Las entradas vegnan dentant registradas sut l'onn ch'ellas èn vegnidadas cuntanschidas, sch'il lavurant:

- a. na lavura betg pli per il patrun il mument ch'il salari vegn pajà;
- b. cumprova che l'entrada, per la quala el sto pajar contribuziuns, deriva d'ina activitad da gudogn ch'el ha exequi durant in onn precedent e per la quala igl è vegni pajà pli pauc che la contribuziun minimala.¹⁶¹

⁴ Las entradas da las persunas cun activitad da gudogn independenta, dals lavurants da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns sco er da las persunas senza activitad da gudogn vegnan adina registradas sut quel onn, per il qual las contribuziuns vegnan fixadas.¹⁶²

Art. 31^{163 164} Fixaziun d'ina nova renta

Sch'ina renta da vegliadetgna sto vegnir fixada da nov, perquai ch'il conjugal survegn il dretg da la renta u perquai che la lètg vegn schliada, èn decisivas las prescripziuns da calculaziun che valevan cur che la renta è vegnida calculada per l'emprima giada. La renta fixada da nov sin basa da questas disposiziuns sto vegnir actualisada.

Art. 32¹⁶⁵

Art. 33^{166 167} Renta per survivents

¹ Per calcular la renta per vaivas u vaivs e la renta per orfens èn decisivas la durada da contribuziun e las entradas medias annualas dal defunct, eruidas sin basa da las entradas betg partidas sco er sin basa da sias bunificaziuns d'educaziun u da tgira. L'alinea 2 resta resalvà.

¹⁶⁰ Integrà tras la cifra 13 da l'aggiunta da la LF dals 16 da dec. 1994, en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1995** 1227 1307; BBI **1991** III 1).

¹⁶¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBI **2011** 543).

¹⁶² Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBI **2011** 543).

¹⁶³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

¹⁶⁴ Guardar er disp. fin. da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹⁶⁵ Aboli tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

¹⁶⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

¹⁶⁷ Guardar er disp. fin. da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

² Sch' ils geniturs èn morts, èn decisivas per la calculaziun da las duas rentas per orfens la durada da contribuziun da mintga genitur e las entradas medias annualas dals defuncts, eruidas tenor ils princips generals (art. 29^{quater} ss.).

³ Sch' il defunct n'ha betg anc 45 onns, cur ch'el mora, vegn la media da sias entradas da gudogn augmentada procentualmain per calcular la renta per survivents. Il Cussegl federal fixescha las procentualas tenor la vegliadetgna dal defunct.

Art. 33bis 168 REMPLAZZAMENT D'INA RENTA D'INVALIDITAD¹⁶⁹

¹ Rentas da vegliadetgna u per survivents che remplazzan in renta tenor la LAI¹⁷⁰, vegnan calculadas sin basa dals medems criteris sco per la renta d'invaliditad, sch'i resulta uschia in avantatg per la persuna che ha il dretg da la renta.

^{1bis} En cas da conjugals sto la calculaziun da las rentas vegnir adattada tenor l'aleina 1, sche las premissas per la divisiun e per l'imputaziun vicendaivla da las entradas èn ademplidas.¹⁷¹

² Sche la renta d'invaliditad è vegnida calculada tenor l'artitgel 37 aleina 2 LAI, vala questa disposiziun tenor il senn er per la renta da vegliadetgna u per survivents che vegn calculada sin basa dals medems criteris sco per la renta d'invaliditad.¹⁷²

³ Sche rentas ordinarias da vegliadetgna u per survivents remplazzan las rentas extraordinarias d'invaliditad calculadas tenor ils artitgels 39 aleina 2 e 40 aleina 3 LAI, importan quellas – en cas d'ina durada da contribuziun completa – almain 133^{1/3} pertschient da las tariffas minimalas da las rentas cumplinas respectivas.¹⁷³

⁴ Per calcular la renta da vegliadetgna d'ina persuna, da la quala il conjugal retira u ha retratg ina renta d'invaliditad, vegnan las entradas medias annualas dal conjugal invalid, ch'eran decisivas il mument dal cumenzament da la renta d'invaliditad, resguardadas sco entradas da gudogn en il senn da l'artitgel 29^{quinqies} durant la retratga da la renta d'invaliditad. Sch'il grad d'invaliditad importa main che 60 pertschient, vegn resguardada mo in part correspondent da las entradas medias annualas.¹⁷⁴ Il Cussegl federal regla ils detagls e la procedura.¹⁷⁵

¹⁶⁸ Integrà tras l'art. 82 da la LF dals 19 da zer. 1959 davart l'assicuranza d'invaliditad, en vigur dapi il 1. da schan. 1960 (AS 1959 827; BBI 1958 II 1137).

¹⁶⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹⁷⁰ SR 831.20

¹⁷¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹⁷² Integrà tras la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBI 1971 II 1057).

¹⁷³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBI 1971 II 1057).

¹⁷⁴ Versiun tenor la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 (4. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 3837; BBI 2001 3205).

¹⁷⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

Art. 33ter 176 Adattaziun da las rentas al svilup dals salaris e dals pretschs

¹ Il Cussegl federal adattescha – per regla mintga 2 onns per il cumenzament da l’onn chalendar – las rentas ordinarias al svilup dals salaris e dals pretschs, tras quai ch’el fixescha da nov l’index da las rentas sin proposta da la Cumissiun federala per l’assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad.

² L’index da las rentas è la media aritmetica da l’index naziunal determinà da l’Uffizi federal da statistica¹⁷⁷ e da l’index naziunal dals pretschs da consum.

³ Tut tenor la situaziun finanziaria da l’assicuranza propona il Cussegl federal da midar la relaziun tranter las duas valurs dals dus indexs tenor l’alineia 2.

⁴ Il Cussegl federal adattescha pli baud las rentas ordinarias, sche l’index naziunal dals pretschs da consum è s’augmentà entaifer 1 onn per dapli che 4 pertschient.¹⁷⁸

⁵ Il Cussegl federal po decretar prescripziuns complementaras, arrundar si u giu l’index da las rentas e reglar la procedura per l’adattaziun da las rentas.

II. Las rentas cumplainas

Art. 34¹⁷⁹ Calculaziun ed autezza da las rentas cumplainas

1. La renta da vegliadetgna

¹ La renta mensila da vegliadetgna (furmla da las rentas) sa cumpona:

- a. d’ina part da l’import minimal da la renta da vegliadetgna (part fixa);
- b. d’ina part da las entradas medias annualas decisivas (part variabla).

² Valair valan las suandantas disposiziuns:

- a. sche las entradas medias annualas decisivas èn pli pitschnas u tuttina grondas sco l’import minimal da la renta da vegliadetgna multiplitgà cun 36, importa la part fixa 74/100 da l’import minimal da la renta da vegliadetgna e la part variabla 13/600 da las entradas medias annualas decisivas;
- b. sche las entradas medias annualas decisivas èn pli grondas che l’import minimal da la renta da vegliadetgna multiplitgà cun 36, importa la part fixa 104/100 da l’import minimal da la renta da vegliadetgna e la part variabla 8/600 da las entradas medias annualas decisivas.

³ L’import maximal da la renta da vegliadetgna corresponda al dubel da l’import minimal.

¹⁷⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBI 1976 III 1).

¹⁷⁷ La designaziun da l’unitad administrativa è vegnida adattada applitgond l’art. 16 al. 3 da l’O dals 17 da nov. 2004 davart las publicaziuns uffizialas (AS 2004 4937).

¹⁷⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 13 da dec. 1991 (AS 1992 1286; BBI 1991 I 217).

¹⁷⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d’oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

⁴ L'import minimal vegn concedì, sche las entradas medias annualas decisivas èn maximalmain 12 giadas pli autas che l'import minimal, e l'import maximal vegn concedì, sche las entradas medias annualas decisivas èn almain 72 giadas pli autas che l'import minimal.

⁵ L'import minimal da la renta da vegliadetgna cumplaina da 1225 francs correspunda ad in index da las rentas da 222,7 puncts.¹⁸⁰

Art. 35¹⁸¹ 2. Summa da las duas rentas per conjugals

¹ La summa da las duas rentas dals dus conjugals importa maximalmain 150 pertschient da l'import maximal da la renta da vegliadetgna, sche:

- a. tuts dus conjugals han il dretg d'ina renta da vegliadetgna u d'ina part d'ina tala;
- b. in conjugal ha il dretg d'ina renta da vegliadetgna u d'ina part d'ina tala e l'auter ha il dretg d'ina renta da l'assicuranza d'invaliditad.¹⁸²

² La reducziun croda tar conjugals, dals quals la chasada cuminaivla è vegnida schliada en consequenza d'ina decisiun giudiziala.

³ Las duas rentas ston vegnir reducidas en proporziun da lur parts vi da la summa da las rentas betg reducidas. Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial la reducziun da las duas rentas en cas da persunas assicuradas cun ina durada da contribuziun incumpletta sco er en cas ch'i vegn retratg mo ina part da la renta.¹⁸³

Art. 35^{bis 184 185} 3. Supplement per vaivas e vaivs che retiran ina renta da vegliadetgna

Vaivas e vaivs che retiran rentas da vegliadetgna han il dretg d'in supplement da 20 pertschient sin lur renta. La renta ed il supplement na dastgan betg surpassar l'import maximal da la renta da vegliadetgna.

¹⁸⁰ Import e stadi da l'index tenor ils art. 3 e 4 da l'O 23 dals 12 d'oct. 2022 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/AI/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS 2022 604).

¹⁸¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁸² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

¹⁸³ Versiun da la segunda frasa tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

¹⁸⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963 (AS 1964 285; BBl 1963 II 517). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁸⁵ Guardar disp. fin. da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

Art. 35ter 186 4. Renta per uffants

¹ La renta per uffants importa 40 pertschient da la renta da vegliadetgna che correspunda a las entradas medias annualas decisivas. Sche tuts dus geniturs han in dretg d'ina renta per uffants, ston las duas rentas per uffants vegnir reducidas, uschenavant che lur summa surpassa 60 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala. Per reducir las rentas è applitgabel l'artitgel 35 tenor il senn.

² Sch'ina part da la renta da vegliadetgna vegn suspendida tenor l'artitgel 39 alinea 1, vegn suspendida er la renta per uffants en la medema dimensiun procentuala.¹⁸⁷

Art. 36¹⁸⁸ 5. Renta per vaivas u vaivs

La renta per vaivas u vaivs importa 80 pertschient da la renta da vegliadetgna che correspunda a las entradas medias annualas decisivas.

Art. 37¹⁸⁹ 6. Renta per orfens

¹ La renta per orfens importa 40 pertschient da la renta da vegliadetgna che correspunda a las entradas medias annualas decisivas. La renta per orfens dals uffants che avevan ina relaziun da figlialanza mo cun il genitur defunct, importa 60 pertschient da la renta da vegliadetgna che correspunda a las entradas medias annualas decisivas.

² Sche tuts dus geniturs èn morts, ston las rentas per orfens vegnir reducidas, uschenavant che lur summa surpassa 60 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala. Per reducir las rentas è applitgabel l'artitgel 35 tenor il senn.

³ Uffants chattads survegnan ina renta per orfens da 60 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala.

Art. 37bis 190 7. Concorrenza tranter rentas per orfens e rentas per uffants

Sch'i vegnan ademplitdas per il medem uffant tant las premissas per ina renta per orfens sco er per ina renta per uffants, importa la summa da las duas rentas maximalmain 60 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala. Per reducir las rentas è applitgabel l'artitgel 35 tenor il senn.

¹⁸⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁸⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

¹⁸⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁸⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁹⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

III. Las rentas parzialas

Art. 38¹⁹¹ Calculaziun

¹ La renta parziala correspunda ad ina part da la renta cumplaina, calculada tenor ils artitgels 34–37.

² Per calcular questa part vegnan resguardadas la relaziun tranter ils onns da contribuziun cumplains da la persuna assicurada ed ils onns da contribuziun da sia annada sco er las midadas ch'igl ha dà tar las tariffas da contribuziun.¹⁹²

³ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns pli detagliadas davart la graduaziun da las rentas.¹⁹³

IV.¹⁹⁴ Retratga flexibla da la renta

Art. 39 Suspensiun da la retratga da la renta da vegliadetgna

¹ Las personas che han il dretg d'ina renta da vegliadetgna pon suspender il cumenzament da la retratga da l'entira renta u d'ina part tranter 20 ed 80 pertschient da tala per almain 1 onn, maximalmain dentant per 5 onns. Entaifer quest termin pon ellas retrair la renta da tut temp per il cumenzament dal proxim mais.

² Las personas che han suspendì la retratga d'ina part da la renta pon pretender ina giada la reducziun da questa part. L'augment da la part suspendida è exclus.

³ La renta da vegliadetgna suspendida respectivamain la part suspendida da tala vegn augmentada per la cuntravalur che las prestaziuns betg retratgas han tenor la matematica d'assicuranza.

⁴ Il Cussegl federal fixescha en moda unitara las tariffas d'augmentaziun e regla la procedura. El po excluder singuls tips da rentas da la suspensiun. El controllescha las tariffas d'augmentaziun almain mintga 10 onns.

Art. 40 Retratga anticipada da la renta da vegliadetgna

¹ Las personas che adempleschan las premissas per survegnir ina renta da vegliadetgna pon retrair, a partir dal 63. onn da vegliadetgna cumplenì, anticipadamain l'entira renta u ina part tranter 20 ed 80 pertschient da tala. Ellas pon dumandar da tut temp la retratga anticipada da la renta per il cumenzament dal mais suandant. La retratga anticipada vala mo per prestaziuns futuras. Il Cussegl federal regla ils detagls, en

¹⁹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da zer. 1959, en vigur dapi il 1. da schan. 1960 (AS 1959 854; BBl 1958 II 1137).

¹⁹² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

¹⁹³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁹⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305). Guardar er disp. trans. da questa midada a la fin dal text.

spezial la pussaivladad da revocar la retratga anticipada da la renta da vegliadetgna en cas ch'ina renta d'invaliditad vegn concedida posteriuramain.

² Las personas che han retratg anticipadamain ina part da la renta pon pretender ina giada l'augment da questa part. L'augment vala mo per prestaziun futuras. El na po betg vegnir revocà.

³ Durant la retratga anticipada da la renta na vegnan pajadas naginas rentas per uffants.

⁴ En divergenza da l'artitgel 29er alinea 1 n'è la durada da contribuziun betg cumpletta en cas d'ina retratga anticipada da la renta. La renta retratga anticipadamain sa basa sin il dumber dad onns da contribuziun al cumenzament da la retratga anticipada da la renta e correspunda ad ina renta parziala cun durada da contribuziun incumpletta.

⁵ La renta retratga anticipadamain vegn calculada sin basa dals onns da contribuziun, da las entradas da gudogn sco er da las bunificaziuns d'educaziun u da tgira da la persuna che ha il dretg da la renta, e quai davent dal 1. da schaner suenter la cumpletida dal 20. onn da vegliadetgna fin ils 31 da december avant la retratga anticipada da l'entira renta u d'ina part da tala. Il mument che la vegliadetgna da referenza vegn cuntanschida, vegn la renta calculada da nov tenor l'artitgel 29bis alineas 1 e 2.

Art. 40a Reducziun da la renta da vegliadetgna en cas d'ina retratga anticipada

¹ La renta da vegliadetgna retratga anticipadamain vegn reducida per la cuntravalur che la prestaziun retratga anticipadamain ha tenor la matematica d'assicuranza.

² Il Cussegl federal fixescha las tariffas da reducziun en moda unitara tenor principis da la matematica d'assicuranza e regla la procedura. El controllescha las tariffas da reducziun almain mintga 10 onns.

³ Sche las entradas medias annualas decisivas èn pli pitschnas u tuttina grondas sco l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala quatterdubla tenor l'artitgel 34, vegnan las tariffas da reducziun reducidas per 40 pertschient.

Art. 40b Cumbinaziun da la retratga anticipada e da la suspensiun da la renta da vegliadetgna

¹ Las personas che han retratg anticipadamain ina part da lur renta da vegliadetgna pon suspender la part restanta da lur renta fin maximalmain 5 onns suenter la cumpletida da la vegliadetgna da referenza.

² La part suspendida da la renta na po betg vegnir reducida, sche la part retratga anticipadamain è gia vegnida augmentada ina giada durant la perioda da la retratga anticipada.

V. La reducziun da las rentas ordinarias¹⁹⁵

Art. 41¹⁹⁶ Reducziun pervia da surassicuranza

¹ En divergenza da l'artitgel 69 alineas 2 e 3 LPGA¹⁹⁷ vegnan reducidas las rentas per uffants e per orfens, uschenavant ch'ellas surpassan ensemen cun la renta dal bab u cun la renta da la mamma 90 pertschient da las entradas medias annualas ch'èn mintgamai decisivas per questa renta.¹⁹⁸

² Il Cussegl federal fixescha dentant in import minimal.¹⁹⁹

³ Il Cussegl federal po reglar ils detagls e decretar prescripziuns spezialas per las rentas parzialas.

C. Las rentas extraordinarias²⁰⁰

Art. 42²⁰¹ Circul dals retschaviders

¹ Il dretg d'ina renta extraordinaria han burgais svizzer che han lur domicil e lur dimora ordinaria (art. 13 LPGA²⁰²) en Svizra, ch'èn stads assicurads tuttina blers onns sco lur annada, ma che n'han betg il dretg d'ina renta ordinaria, perquai ch'els n'èn – fin al cumenzament dal dretg d'ina renta – betg stads suttamess durant in entir onn a l'obligaziun da pajar contribuziuns.²⁰³ Quest dretg han er lur survivents.

² La premissa dal domicil e da la dimora ordinaria sto vegnir ademplida personalmain da mintga persuna assicurada che survegn ina renta.

³ Il conjugal ch'è maridà cun ina persuna svizra assicurada obligatoricain e che viva a l'exteriur, ma che na fa – sin basa d'ina convegna bilaterala u d'ina isanza internaziunala – betg part da l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad da ses stadi da domicil, ha il medem status sco ils conjugals da burgais svizzers che abitan en Svizra.

¹⁹⁵ Oriundamain sco cifra IV avant l'art. 39 e pli tard avant l'art. 40.

¹⁹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

¹⁹⁷ SR 830.1

¹⁹⁸ Versiun tenor la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2006 (5. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5129; BBl 2005 4459).

¹⁹⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1980 (AS 1978 391, 1979 1365 art. 1; BBl 1976 III 1).

²⁰⁰ Versiun dal titel tenor la cifra I da la LF dals 19 da zer. 1959, en vigur dapi il 1. da schan. 1960 (AS 1959 854; BBl 1958 II 1137).

²⁰¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

²⁰² SR 830.1

²⁰³ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

Art. 43 Autezza da las rentas extraordinarias

¹ Las rentas extraordinarias correspundan a l'import minimal da las rentas ordinarias cumplainas respectivas. Resalvà resta l'alinea 3.²⁰⁴

2 ...²⁰⁵

³ En divergenza da l'artitgel 69 alineas 2 e 3 LPG²⁰⁶ vegnan reducidas las rentas extraordinarias per uffants e per orfens, uschenavant ch'ellas surpassan ensemen cun las rentas dal bab e da la mamma in import maximal che vegn fixà dal Cussegl federal.²⁰⁷

D. L'indemnisaziun a persunas dependentas d'agid, la contribuziun d'assistenza ed ils meds auxiliars²⁰⁸**Art. 43bis**²⁰⁹ Indemnisaziun a persunas dependentas d'agid²¹⁰

¹ Il dretg d'ina indemnisaziun a persunas dependentas d'agid han persunas che retiran lur entira renta da vegliadetgna u persunas che retiran prestaziuns supplementaras, sch'ellas han lur domicil e lur dimora ordinaria (art. 13 LPG²¹¹) en Svizra ed han ina inabilitad da gidar sasezzas d'in grad grev, mesaun u lev (art. 9 LPG²¹²).

^{1bis} Il dretg d'ina indemnisaziun per ina inabilitad da gidar sasez d'in grad lev croda en cas d'ina dimora en ina chasa da tgira.²¹³

²⁰⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

²⁰⁵ Aboli tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

²⁰⁶ SR 830.1

²⁰⁷ Aboli tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1956 (AS 1957 262; BBl 1956 I 1429). Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

²⁰⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602). Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2011 (6. revisiun da la AI, emprim pachet da mesiras), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 5659; BBl 2010 1817).

²⁰⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da dec. 1955 (AS 1956 651; BBl 1955 II 1088). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

²¹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

²¹¹ SR 830.1

²¹² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

²¹³ Integrà tras la cifra I 1 da la LF dals 13 da zer. 2008 davart la reordinaziun da la finanziaziun da la tgira, en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS 2009 3517 6847 cifra I; BBl 2005 2033).

² Il dretg d'ina indemnissaziun a persunas dependentas d'agid cumenza l'emprim di dal mais, en il qual tut las premissas èn ademplidas, premess che l'inabilitad da gidar sasezzas d'in grad grev, mesaun u lev haja existì nuninterruttamain durant almain 6 mais. El finescha a la fin dal mais, en il qual las premissas tenor l'alineia 1 n'èn betg pli ademplidas.²¹⁴

³ L'indemnissaziun mensila per ina inabilitad da gidar sasez d'in grad grev importa 80 pertschient, per ina inabilitad da gidar sasez d'in grad mesaun 50 pertschient e per ina inabilitad da gidar sasez d'in grad lev 20 pertschient da l'import minimal da la renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 34 alineia 5.²¹⁵

⁴ Sch'ina persuna dependenta d'agid ha retratg ina indemnissaziun a persunas dependentas d'agid da l'assicuranza d'invaliditad a la fin dal mais, en il qual ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza, u fin il mument ch'ella retira anticipadamain in'entira renta, survegn ella vinavant l'indemnissaziun almain en la dimensiun vertenta.²¹⁶

^{4bis} Il Cussegl federal po prevar ina prestaziun proporziunala a l'indemnissaziun a persunas dependentas d'agid da l'assicuranza cunter accidents, en cas che l'inabilitad da gidar sasez è d'attribuir mo per part ad in accident.²¹⁷

⁵ Per calcular l'inabilitad da gidar sasez èn applitgablhas las disposiziuns da la LAI²¹⁸ tenor il senn.²¹⁹ La calculaziun da l'inabilitad da gidar sasez per mauns da las cassas da cumpensaziun è chausa dals uffizis da l'assicuranza d'invaliditad²²⁰. Il Cussegl federal po decretar prescripziuns complementaras.

Art. 43ter 221 Contribuziun d'assistenza

Sch'ina persuna ha retratg ina contribuziun d'assistenza da l'assicuranza d'invaliditad a la fin dal mais, en il qual ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza, u fin il mument ch'ella retira anticipadamain in'entira renta, survegn ella vinavant la contribuziun d'assistenza maximalmain en la dimensiun vertenta. Per il dretg e per la dimensiun valan ils artitgels 42^{quater}–42^{octies} LAI²²² tenor il senn.

²¹⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBI 2019 6305).

²¹⁵ Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 13 da zer. 2008 davart la reordinaziun da la finanziaziun da la tgira, en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS 2009 3517 6847 cifra I; BBI 2005 2033).

²¹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBI 2019 6305).

²¹⁷ Integrà tras la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 20 da mars 1981 davart l'assicuranza d'accidents, en vigur dapi il 1. da schan. 1984 (AS 1982 1676 1724 art. 1 al. 1; BBI 1976 III 141).

²¹⁸ SR 831.20

²¹⁹ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

²²⁰ Expressiun tenor la cifra II da la LF dals 22 da mars 1991 (3. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 1992 (AS 1991 2377; BBI 1988 II 1333).

²²¹ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2011 (6. revisiun da la AI, emprim pachet da mesiras) (AS 2011 5659; BBI 2010 1817). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBI 2019 6305).

²²² SR 831.20

Art. 43^{quater 223} Meds auxiliars

¹ Il Cussegl federal fixescha, sut tge cundiziuns che persunas che retiran rentas da vegliadetgna u prestaziuns supplementaras, che han lur domicil e lur dimora ordinaria (art. 13 LPGA²²⁴) en Svizra e che basegnan apparats chars per sa muventar, per stabilir contacts cun l'ambient u per garantir l'atgna independenza, han il dretg da meds auxiliars.²²⁵

² El fixescha, en tge cas che persunas che retiran rentas da vegliadetgna u prestaziuns supplementaras, che han lur domicil e lur dimora ordinaria en Svizra, han il dretg da meds auxiliars per exercitar in'activitad da gudogn u lur lavurs usitadas.²²⁶

³ El designescha ils meds auxiliars che vegnan consegnads da l'assicuranza u per ils quals l'assicuranza conceda ina contribuziun als custs; el regla la consegna sco er la procedura e fixescha, tge prescripziuns da la LAI²²⁷ ch'èn applitgables.

E.228 Differentas disposiziuns**Art. 43**^{quinquies 229} Surveglianza da l'equiliber finanziel

Il Cussegl federal lascha examinar periodicamain, sch'il svilup finanziel da l'assicuranza è equilibrà, e suttametia il resultat da questa examinaziun a la Cumissiun federala per l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad. Sche necessari propona el da midar la lescha.

Art. 44²³⁰ Pajament da rentas e d'indemnisaziuns a persunas dependentas d'agid

¹ Las rentas e las indemnisaziuns a persunas dependentas d'agid vegnan per regla assegnadas sin in conto da banca u da posta. Sin dumonda dal retschavider al pon ellas vegnir pajadas ora directamain. Il Cussegl federal regla la procedura.

²²³ Oriundamain art. 43ter. Integrà tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968 (AS **1969** 111; BBl **1968** I 602). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS **1978** 391; BBl **1976** III 1).

²²⁴ SR **830.1**

²²⁵ Versiun tenor la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 (4. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS **2003** 3837; BBl **2001** 3205).

²²⁶ Versiun tenor la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 (4. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS **2003** 3837; BBl **2001** 3205).

²²⁷ SR **831.20**

²²⁸ Numeraziun tenor la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS **1969** 111; BBl **1968** I 602).

²²⁹ Oriundamain art. 43^{quater}. Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS **1978** 391; BBl **1976** III 1).

²³⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBl **2011** 543).

² Rentas, da las qualas l'import na surpassa betg 20 pertschient da la renta cumplaina minimala, vegnan pajadas ora – en divergenza da l'artitgel 19 alineas 1 e 3 LPGA²³¹ – ina giada per onn. La persuna che ha il dretg da la renta po pretender il pajament mensil.²³²

Art. 45²³³

Art. 46²³⁴ Pajament posteriur da rentas e d'indemnisaziuns a persunas dependentas d'agid betg retratgas

¹ Il dretg d'in pajament posteriur sa drizza tenor l'artitgel 24 alinea 1 LPGA²³⁵.

² Sch'ina persuna assicurada fa valair il dretg d'ina indemnisaziun a persunas dependentas d'agid pli che 12 mais suenter il cumenzament dal dretg, vegn pajada l'indemnisaziun – en divergenza da l'artitgel 24 alinea 1 LPGA – mo per ils 12 mais che precedan la dumonda. Pajaments posteriurs per periodas pli lungas vegnan concedids, sche la persuna assicurada na pudeva betg enconuscher ils fatgs che motiveschan il dretg da l'indemnisaziun e sch'ella inoltescha sia dumonda entaifer 12 mais a partir dal mument ch'ella ha survegnì enconuschientscha da quests fatgs.

³ En divergenza da l'artitgel 24 alinea 1 LPGA po il Cussegl federal restrenscher u excluder il pajament posteriur da rentas ordinaras da vegliadetgna, per las qualas la suspensiun vegn en dumonda.

Art. 47²³⁶

Art. 48²³⁷

²³¹ SR **830.1**

²³² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS **2023** 92; BBl **2019** 6305).

²³³ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

²³⁴ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

²³⁵ SR **830.1**

²³⁶ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

²³⁷ Aboli tras la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 20 da mars 1981 davart l'assicuranza d'accidents, cun effect dapi il 1. da schan. 1984 (AS **1982** 1676 1724 art. 1 al. 1; BBl **1976** III 141).

Art. 48bis–48^{sexies} 238

Quart chapitel L'organisaziun

A. Disposiziuns generalas

Art. 49²³⁹ Princip

L'assicuranza per vegls e survivents vegn exequida sut la surveglianza da la Confederaziun (art. 76 LPG²⁴⁰) tras ils patruns e tras ils lavurants sco er tras las cassas da cumpensaziun da las federaziuns, tras las cassas chantunalas da cumpensaziun, tras las cassas da cumpensaziun da la Confederaziun e tras in uffizi central da cumpensaziun (posts executivs).

Art. 49^a²⁴¹ Sistem d'infurmaziun e pretensiuns

¹ Ils posts executivs mainan sistems d'infurmaziun che pussibiliteschan il barat electronic d'infurmaziuns e l'elavuraziun da datas.

² Els procuran che la stabilitad e l'adattabilitad necessaria da lur sistems d'infurmaziun sco er la segirezza da las infurmaziuns e la protecziun da datas sajan garantidas da tut temp.

³ Las organisaziuns spezializadas dals posts executivs elavuran reglas per ademplir las pretensiuns tenor l'artitgel 72a alinea 2 litera b.

Art. 49^b²⁴² Sistems d'infurmaziun per realisar convegnas internaziunalas²⁴³

Suenter avair tadlà ils posts pertutgads po il Cussegl federal obligar ils posts executivs d'utilisar sistems d'infurmaziun ch'èn vegnids svilupads per ademplir las incumbensas tenor l'aggiunta II da la Convegna dals 21 da zercladur 1999²⁴⁴ tranter la Confederaziun svizra e la Communitad europeica cun ses stadis commembers davart la libra circulaziun da persunas (Convegna davart la libra circulaziun) sco er autras convegnas internaziunalas davart la segirezza sociala.

²³⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS) (AS 1978 391; BBI 1976 III 1). Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

²³⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

²⁴⁰ SR 830.1

²⁴¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

²⁴² Oriundamain: art. 49a. Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000 (AS 2000 2749; BBI 2000 255). Versiun tenor la cifra 5 da l'aggiunta 2 da la LF dals 25 da sett. 2020 davart la protecziun da datas, en vigur dapi il 1. da sett. 2023 (AS 2022 491; BBI 2017 6941).

²⁴³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

²⁴⁴ SR 0.142.112.681

Art. 49c²⁴⁵ Register da las prestaziuns currentas en daners

¹ L'Uffizi central da cumpensaziun tenor l'artitgel 71 maina in register central da las prestaziuns currentas en daners, che cuntegna er las indicaziuns disponiblas davart la concessiun da prestaziuns estras, cun l'intent:

- a. d'evitar la retratga da prestaziuns illegalas en daners;
- b. da procurar per trasparenza davart las prestaziuns en daners concedidas;
- c. da sustegnair las adattaziuns da las prestaziuns en daners.

² En quest register inscriva el:

- a. las prestaziuns currentas en daners;
- b. ils mortoris e las midadas dal stadi civil da las persunas che han il dretg d'ina renta e, sche quai è enonuschent, la data da naschientscha dal conjugal u dal partenari registrà.

³ El annunzia ils mortoris e las midadas dal stadi civil a las cassas da cumpensaziun e metta a disposiziun las datas necessarias als posts tenor l'artitgel 50b alinea 1.

Art. 49d²⁴⁶ Register da las persunas assicuradas

¹ L'Uffizi central da cumpensaziun maina in register central da las persunas assicuradas cun l'intent:

- a. d'attribuir a las persunas assicuradas in numer da la AVS tenor l'artitgel 50c;
- b. da procurar che tut ils contos individuals d'ina persuna vegnian resguardads, en cas ch'igl è da pajar ina renta.

² En quest register inscriva el:

- a. las persunas assicuradas e lur numer da la AVS;
- b. las cassas da cumpensaziun che mainan in conto individual per ina persuna assicurada;
- c. ils numers d'assicuranza esters necessaris per realisar curvegns internaziunalas d'assicuranza sociala.

³ El metta a disposiziun las datas necessarias als posts tenor ils artitgels 50b alinea 1 e 153c alinea 1.

²⁴⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

²⁴⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

Art. 49^{e247} Disposiziuns executivas per il register da las prestaziuns currentas en daners e per il register da las persunas assicuradas

Il Cussegl federal regla:

- a. la responsabladad per la protecziun da datas;
- b. las datas ch'èn da registrar e d'annunziar;
- c. ils termins da conservaziun;
- d. l'access a las datas;
- e. la collavuraziun tranter ils utilisaders;
- f. la segirezza da las datas;
- g. la participaziun dals assicuraders cunter accidents e da l'assicuranza militara als custs.

Art. 49^{f248} Elavuraziun da datas personalas

¹ Ils organs ch'èn incumbensads da realisar, da controllar u da survegliar la realisaziun da questa lescha èn autorisads d'elavurar u da laschar elavurar las datas personalas, inclusiv datas spezialmain sensiblas, ch'els dovran per ademplir las incumbensas confidadas ad els tenor questa lescha u en il rom da curvegns internaziunalas, numnadamain per:

- a. calcular ed incassar las contribuziuns d'assicuranza;
- b. giuditgar dretgs da prestaziuns sco er calcular, garantir e coordinar cun prestaziuns d'autras assicuranzas socialas;
- c. giuditgar dretgs da contribuziuns sco er calcular e garantir contribuziuns e survegliar l'utilisaziun da talas;
- d. far valair il dretg da prender regress sin ina terza persuna responsabla;
- e. exequir la surveglianza davart la realisaziun da questa lescha;
- f. far statisticas;
- g. attribuir u verifitgar il numer da la AVS.

² Per ademplir questas incumbensas èn els ultra da quai autorisads d'elavurar u da laschar elavurar datas personalas, che permettann en spezial da giuditgar la sanadad, la grevezza da la suffrientscha fisica u psichica, ils basegns e la situaziun economica da la persuna assicurada.

²⁴⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

²⁴⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000 (AS 2000 2749; BBl 2000 255). Versiun tenor la cifra IV al. 2 da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

Art. 50²⁴⁹**Art. 50a**²⁵⁰ Comunicaziun da datas

¹ Uschenavant che nagins interess privats predominants na s'opponan a quai, dastgan organs ch'èn incumbensads da realisar, da controllar u da survegliar la realisaziun da questa lescha, communitgar datas en divergenza da l'artitgel 33 LPGA^{251,252}

- a. ad auters organs ch'èn incumbensads da realisar sco er da controllar u da survegliar la realisaziun da questa lescha, sche las datas èn necessarias per ademplir las incumbensas surdadas ad els tras questa lescha;
- b. ad organs d'ina outra assicuranza sociala, sch'ina obligaziun da render enconuschentas questas datas resulta tras ina lescha federala en divergenza da l'artitgel 32 alinea 2 LPGA;

^b_{bis}²⁵³ ad organs d'ina outra assicuranza sociala ed ad ulteriurs posts u instituziuns che han il dretg d'utilisar il numer da la AVS²⁵⁴, sche las datas èn necessarias per attribuir u per verifitgar quest numer;

^b_{ter}²⁵⁵ als posts ch'èn incaricads cun la gestiun da la banca da datas centrala per la documentaziun publica dal stadi civil u cun la gestiun dal sistem d'infurmaziun per il sector da persunas estras e d'asil, sche las datas èn necessarias per attribuir u per verifitgar quest numer;

c. als organs da la statistica federala, tenor la Lescha da statistica dals 9 d'october 1992²⁵⁶;

^c_{bis}²⁵⁷ als registers chantunals da cancer ed al register da cancer d'uffants, tenor la Lescha federala dals 18 da mars 2016²⁵⁸ davart la registraziun da las malsognas da cancer;

d. a las autoritads d'inquisiziun penala, sche la denunzia u l'impediment d'in crim pretenda da communitgar las datas;

²⁴⁹ Aboli tras la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3453; BBl **2002** 803).

²⁵⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS **2000** 2749; BBl **2000** 255).

²⁵¹ SR **830.1**

²⁵² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS **2007** 5259; BBl **2006** 501).

²⁵³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS **2007** 5259; BBl **2006** 501).

²⁵⁴ Expressiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da dec. 2020 (diever sistematic dal numer da la AVS tras las autoritads), en vigur dapi il 1. da schan. 2022 (AS **2021** 758; BBl **2019** 7359). Questa midada è vegnida fatga en las disposiziuns numnadas en la AS.

²⁵⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS **2007** 5259; BBl **2006** 501).

²⁵⁶ SR **431.01**

²⁵⁷ Integrà tras l'art. 36 da la LF dals 18 da mars 2016 davart la registraziun da las malsognas da cancer, en vigur dapi il 1. Jan. 2020 (AS **2018** 2005; BBl **2014** 8727).

²⁵⁸ SR **818.33**

- dbis.²⁵⁹ al Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun (SIC) u als organs da segirezza dals chantuns per mauns dal SIC, sch'igl è avant maun ina smanatscha concreta per la segirezza interna u externa tenor l'artitgel 19 alinea 2 da la Lescha federala dals 25 da settember 2015²⁶⁰ davart il servetsch d'infurmaziun;
- e. en il cas singul e sin ina dumonda motivada en scrit:
1. ad autoritads d'agid social, sche las datas èn necessarias per determinar, midar u pretender enavos prestaziuns respectivamain per impedir retratgas betg giustifitgadas,
 2. a dretgiras civilas, sche las datas èn necessarias per giuditgar ina disputa da dretg da famiglia u d'ierta,
 3. a dretgiras penals ed ad autoritads d'inquisiziun penala, sche las datas èn necessarias per sclerir in crim u in delict,
 4. ad uffizis da scussium, tenor ils artitgels 91, 163 e 222 da la Lescha federala dals 11 d'avrigl 1889²⁶¹ davart scussium e concurs,
 5. ad autoritads da taglia, sche las datas èn necessarias per applitgar las leschas da taglia,
- 6.²⁶² a las autoritads per la protecziun d'uffants e da creschids tenor l'artitgel 448 alinea 4 CCS²⁶³,
- 7.²⁶⁴ ...
- 8.²⁶⁵ a las autoritads da migraziun tenor l'artitgel 97 alinea 1 da la Lescha federala dals 16 da december 2005²⁶⁶ davart las persunas estras e l'integraziun.²⁶⁷

²⁵⁹ Integrà tras la cifra 8 da l'aggiunta da la LF dals 23 da dec. 2011 (AS **2012** 3745; BBI **2007** 5037, **2010** 7841). Versiun tenor la cifra II 14 da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 davart il servetsch d'infurmaziun, en vigor dapi il 1. da sett. 2017 (AS **2017** 4095; BBI **2014** 2105).

²⁶⁰ SR **121**

²⁶¹ SR **281.1**

²⁶² Integrà tras la cifra 26 da l'aggiunta da la LF dals 19 da dec. 2008 (protecziun da creschids, dretg da persunas e dretg dals uffants), en vigor dapi il 1. da schan. 2013 (AS **2011** 725; BBI **2006** 7001).

²⁶³ SR **210**

²⁶⁴ Integrà tras la cifra 8 da l'aggiunta da la LF dals 23 da dec. 2011 (AS **2012** 3745; BBI **2007** 5037, **2010** 7841). Aboli tras la cifra II 14 da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 davart il servetsch d'infurmaziun, cun effect dapi il 1. da sett. 2017 (AS **2017** 4095; BBI **2014** 2105).

²⁶⁵ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 14 da dec. 2018 (regulaziuns da procedura e sistems d'infurmaziun), en vigor dapi il 1. da zer. 2019 (AS **2019** 1413; BBI **2018** 1685).

²⁶⁶ SR **142.20**

²⁶⁷ Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigor dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3453; BBI **2002** 803).

² Las datas ch'èn necessarias per cumbatter la lavur illegala dastgan vegnir communitgadas da las autoritads federalas, chantunalas e communalas pertutgadas sin fundament dals artitgels 11 e 12 da la Lescha federala dals 17 da zercladur 2005²⁶⁸ davart la lavur illegala.²⁶⁹

³ Las datas ch'èn d'in interess general e che sa refereschan a l'applicaziun da questa lescha, dastgan vegnir publitgadas en divergenza da l'artitgel 33 LPGa. L'anonimitad da las persunas assicuradas sto restar garantida.²⁷⁰

⁴ En ils ulteriurs cas dastgan datas vegnir communitgadas a terzas persunas – en divergenza da l'artitgel 33 LPGa – sco suonda:²⁷¹

- a. datas che na sa refereschan betg a persunas, sche la comunicaziun correspunda ad in interess predominant;
- b. datas personalas, sche la persuna pertutgada ha dà ses consentiment en scrit en il cas singul u, sch'i n'è betg pussaivel d'obtegnair il consentiment, sch'i dastga vegnir premess tenor las circumstanzas che lur comunicaziun saja en l'interess da la persuna assicurada.

⁵ I dastgan vegnir communitgadas mo las datas ch'èn necessarias per l'intent che stat en dumonda.

⁶ Il Cussegl federal regla las modalitads da la comunicaziun e l'infurmaziun da la persuna pertutgada.

⁷ Per regla vegnan las datas communitgadas en scrit e gratuitamain. Il Cussegl federal po prevair l'incassament d'ina taxa, sch'i ston vegnir fatgas lavurs che dovran spezialmain bler temp.

Art. 50b²⁷² Procedura d'invista

¹ Il register da las prestaziuns currentas en daners (art. 49c) sco er il register da las persunas assicuradas (art. 49d) èn accessibels als suandants posts tras ina procedura d'invista:²⁷³

- a. a l'Uffizi central da la 2. pitga, en il rom da l'artitgel 24d da la Lescha dals 17 da december 1993²⁷⁴ davart la libra circulaziun;

²⁶⁸ SR **822.41**

²⁶⁹ Aboli la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002 (AS **2002** 3453; BBI **2002** 803). Versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta da la Lescha dals 17 da zer. 2005 davart la lavur illegala, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS **2007** 359; BBI **2002** 3605).

²⁷⁰ Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3453; BBI **2002** 803).

²⁷¹ Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3453; BBI **2002** 803).

²⁷² Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS **2000** 2749; BBI **2000** 255).

²⁷³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS **2023** 688; BBI **2020** 1).

²⁷⁴ SR **831.42**

- b.²⁷⁵ a las cassas da cumpensaziun, a las filialas ch'ellas han inditgà, als uffizis da la AI ed a l'uffizi federal cumpetent, per las datas ch'els dovran per ademplir las incumbensas attribuidas ad els tenor questa lescha e tenor la LAI²⁷⁶;
- c.²⁷⁷ als assicuraders cunter accidents tenor la Lescha federala dals 20 da mars 1981²⁷⁸ davart l'assicuranza d'accidents, per examinar ils dretgs da las personas che retiran rentas currentas;
- d.²⁷⁹ a l'assicuranza militar, per examinar ils dretgs da las personas che retiran rentas currentas;
- e.²⁸⁰ als posts executivs ch'èn cumpetents per las prestaziuns supplementaras.

2 ...²⁸¹

Art. 50c²⁸² Numer da la AVS

¹ In numer da la AVS vegn attribui a mintga persuna che:

- a. ha ses domicil u sia dimora ordinaria (art. 13 LPGA²⁸³) en Svizra;
- b. abita a l'exteriur e retira u dumonda contribuziuns u prestaziuns.

² In numer da la AVS vegn ultra da quai attribui ad ina persuna, sche quai è necessari:²⁸⁴

- a. per realisar la AVS; u
- b.²⁸⁵ per il contact cun in post u cun ina instituziun che ha il dretg d'utilisar sistematicamain il numer ordaifer la AVS.

³ La cumposiziun dal numer da la AVS na dastga betg pussibilitar da trair conclusiuns a la persuna, a la quala il numer vegn attribui.

²⁷⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

²⁷⁶ SR 831.20

²⁷⁷ Integrà tras la cifra I da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 (assicuranza cunter accidents e prevenziun d'accidents), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 4375; BBI 2008 5395, 2014 7911).

²⁷⁸ SR 832.20

²⁷⁹ Integrà tras la cifra I da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 (assicuranza cunter accidents e prevenziun d'accidents), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 4375; BBI 2008 5395, 2014 7911).

²⁸⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

²⁸¹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), cun effect dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

²⁸² Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

²⁸³ SR 830.1

²⁸⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da dec. 2020 (diever sistematic dal numer da la AVS tras las autoritads), en vigur dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 758; BBI 2019 7359).

²⁸⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da dec. 2020 (diever sistematic dal numer da la AVS tras las autoritads), en vigur dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 758; BBI 2019 7359).

Art. 50d–50g²⁸⁶**B. Ils patruns****Art. 51** Incumbensas

¹ Ils patruns ston deducir la contribuziun dal lavurant da mintga salari en il senn da l'artitgel 5 alinea 2.²⁸⁷

² ...^{288 289}

³ Sin basa da documents d'identitad uffizials ston ils patruns examinar las indicaziuns ch'ils lavurants han fatg en la dumonda da survegnir in certificat d'assicuranza. Els quintan giu periodicamain cun la cassa da cumpensaziun las contribuziuns deducidas e las contribuziuns ch'els debiteschan sezs sco er las rentas e las indemnisaziuns a personas dependentas d'agid ch'els han pajà ora, e fan las indicaziuns necessarias per manar ils contos individuals dals lavurants.²⁹⁰

⁴ Il Cussegl federal po delegar als patruns ulteriuras incumbensas en connex cun l'incassament da las contribuziuns u cun il pajament da las rentas.

Art. 52²⁹¹ Responsabladad

¹ Sch'in patron chaschuna – intenziunadamain u per greva negligientscha – in donn a l'assicuranza cun betg observar prescripziuns, sto el reparar quest donn.

² Sch'il patron è ina persuna giuridica, stattan buns subsidiarmain ils commembers da l'administraziun e tut las personas ch'èn incumbensadas cun la gestiun u cun la liquidaziun. Sche pliras personas èn responsablas per il medem donn, stattan ellas bunas per tut il donn en moda solidarica.²⁹²

³ Il dretg d'indemnisaziun surannescha tenor las disposiziuns dal Dretg d'obligaziuns²⁹³ davart ils acts illegals.²⁹⁴

²⁸⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS) (AS 2007 5259; BBl 2006 501). Aboli tras la cifra I da la LF dals 18 da dec. 2020 (diever sistematic dal numer da la AVS tras las autoritads), cun effect dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 758; BBl 2019 7359).

²⁸⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

²⁸⁸ Aboli tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

²⁸⁹ Guardar disp. fin. da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

²⁹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

²⁹¹ Versiun tenor la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

²⁹² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

²⁹³ SR 220

²⁹⁴ Versiun tenor la cifra 21 da l'agiunta da la LF dals 15 da zer. 2018 (revisiun dal dretg da surannaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2020 (AS 2018 5343; BBl 2014 235).

⁴ La cassa da cumpensaziun cumpetenta fa valair l'indemnisaziun cun decretar ina disposiziun.²⁹⁵

⁵ En divergenza da l'artitgel 58 alinea 1 LPGA²⁹⁶ è cumpetenta en cas da recurs la dretgira d'assicuranzas dal chantun, en il qual il patrun ha ses domicil.

⁶ La responsabladad tenor l'artitgel 78 LPGA è esclusa.

C. Las cassas da cumpensaziun

I. Las cassas da cumpensaziun da las federaziuns

Art. 53²⁹⁷ 1. Premissas

a. Constituziun da cassas da cumpensaziun dals patruns²⁹⁸

¹ La cumpetenzza da constituir cassas da cumpensaziun per lur federaziuns han ina u pliras federaziuns professionalas svizras sco er ina u pliras federaziuns interprofessionalas svizras u regiunalas da patruns u da personas cun activitad da gudogn independenta, sche:²⁹⁹

a.³⁰⁰ igl è da supponer – sin basa dal dumber e da la cumposiziun dals commembers da la federaziun – che la cassa da cumpensaziun ch'è da constituir, cumpiglia almain 2000 patruns respectivamain personas cun activitad da gudogn independenta u ch'ella vegnia ad incassar contribuziuns d'almain 50 milliuns francs per onn;

b. il conclus per constituir ina cassa da cumpensaziun è vegnì preni da l'organ da la federaziun ch'è cumpetent per midar ils statuts cun ina maioritad da trais quarts da las vuschs consegnadas, e documentà publicamain.

^{1bis} Las cassas da cumpensaziun da las federaziuns ston vegnir constituidas sco instituts autonomis da dretg public.³⁰¹

² Sche pliras da las federaziuns numnadas en l'alinea 1 constitueschan cuminaivlamain ina cassa da cumpensaziun u sch'ina tala federaziun vul sa participar a la gestiun d'ina cassa da cumpensaziun existenta, ha mintga federaziun da prender ina decisiun tenor l'alinea 1 litera b davart la gestiun cuminaivla da la cassa.

²⁹⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

²⁹⁶ SR 830.1

²⁹⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da sett. 1953, en vigur dapi il 1. da schan. 1954 (AS 1954 211; BBl 1953 II 81).

²⁹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

²⁹⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

³⁰⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

³⁰¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

Art. 54³⁰² b. ...

Art. 55 2. Prestaziun d'ina garanzia

¹ Federaziuns che vulan constituir ina cassa da cumpensaziun, ston prestar ina garanzia per covrir eventuals donns, per ils quals ellas ston star bunas tenor l'artitgel 78 LPG³⁰³ e tenor l'artitgel 70 da questa lescha.³⁰⁴

² La garanzia sto vegnir prestada tenor libra decisiun da las federaziuns:

- a. cun depositar in import da daners en valuta svizra;
- b. cun impegnar vaglias svizras;
- c. cun preschentar in'obligaziun da garanzia.

³ La garanzia sto vegnir prestada en l'autezza d'in dudeschavel da la summa da las contribuziuns che la cassa da cumpensaziun vegn probablmain ad incassar durant l'on; ella sto dentant importar almain 200 000 francs e na dastga betg surpassar 500 000 francs. Sche la summa da contribuziun efectiva divergescha per dapli che 10 pertschient da la summa stimada, sto la garanzia vegnir adattada correspudentmain.³⁰⁵

⁴ Il Cussegl federal decretescha las prescripziuns detagliadas davart la prestaziun da la garanzia.

Art. 56 3. Procedura

¹ Federaziuns che vulan constituir ina cassa da cumpensaziun ston inoltrar ina dumonda en scrit al Cussegl federal, agiuntond il sboz d'in reglament da cassa. Il medem mument ston ellas cumprovar che las premissas tenor l'artitgel 53 ed eventualmain tenor l'artitgel 54 èn ademplidas.

² Il Cussegl federal conceda la permissiun per constituir ina cassa da cumpensaziun per la federaziun, uschenavant che las premissas tenor l'artitgel 53 ed eventualmain tenor l'artitgel 54 èn ademplidas e la garanzia tenor l'artitgel 55 è prestada.

³ La cassa da cumpensaziun da la federaziun vala sco constituida e survegn la persunalitad giuridica cun l'approvaziun dal reglament da la cassa tras il Cussegl federal.

Art. 57 4. Reglament da la cassa

¹ Il reglament da la cassa vegn stabili da las federaziuns fundaturas. Quellas èn er sulettas cumpetentas da midar quel. Il reglament da la cassa ed eventualas midadas da quel ston vegnir approvads dal Cussegl federal.

³⁰² Aboli tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la sorveglianza), cun effect dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³⁰³ SR 830.1

³⁰⁴ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

³⁰⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBI 1968 I 602).

² Il reglament sto cuntegnair disposiziuns davart:

- a. la sedia da la cassa da cumpensaziun;
- b. la cumposiziun da la suprastanza da la cassa e la moda da tscherner tala;
- c. las incumbensas e las competenzas da la suprastanza da la cassa e dal manader da la cassa;
- d. l'organisaziun interna da la cassa;
- e. la constituziun da filialas sco er las incumbensas e las competenzas da quellas;
- f. ils princips per incassar las contribuziuns als custs d'administraziun;
- g.³⁰⁶ la controlla dals patruns;
- h.³⁰⁷ en cas da pliras federaziuns fundaturas, lur participaziun a la prestaziun da la garanzia tenor l'artitgel 55 e la regulaziun dal regress en cas che la garanzia stuess vegnir prestada tenor l'artitgel 78 LPG³⁰⁸ e tenor l'artitgel 70 da questa lescha.

Art. 58 Organisaziun

1. La suprastanza da la cassa

¹ L'organ suprem d'ina cassa da cumpensaziun d'ina federaziun è la suprastanza da la cassa.

² La suprastanza da la cassa sa cumpona da represchentants da las federaziuns fundaturas ed eventualmain da represchentants da las organisaziuns da lavurants, uschenvant che almain 10 pertschient dals lavurants registrads tar la cassa da cumpensaziun fan part da questas organisaziuns. Il president sco er la maioritad dals commembers da la suprastanza vegnan tschernids da las federaziuns fundaturas, ils ulteriurs commembers, però almain in terz, da las organisaziuns da lavurants ch'èn participadas, e quai a norma dal dumber da lavurants ch'èn registrads tar la cassa da cumpensaziun e che vegnan represchentads da talas organisaziuns. Sco commembers da la suprastanza dastgan vegnir elegidas mo personas ch'èn attribuidas a la cassa da cumpensaziun sco personas assicuradas u sco patruns.³⁰⁹

3 ...³¹⁰

⁴ La suprastanza da la cassa ha las suandantas incumbensas:

- a. organisar internamain la cassa;
- b. nominar il manader da la cassa;

³⁰⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

³⁰⁷ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

³⁰⁸ SR 830.1

³⁰⁹ Versiun da la terza frasa tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

³¹⁰ Aboli tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), cun effect dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

- b^{bis}.³¹¹ eleger il post da revisiun;
- c. fixar las contribuziuns als custs d'administraziun;
- d. ordinar las revisiuns da la cassa e las controllas dals patruns;
- e.³¹² approvar il quint annual ed il rapport da gestiun.

...³¹³

⁵ Il reglament po surdar ulteriuras incumbensas e cumpetenzas a la suprastanza da la cassa.³¹⁴

Art. 59 2. Il manader da la cassa

¹ Il manader da la cassa maina las fatschentas da la cassa da cumpensaziun, nun che la suprastanza da la cassa saja cumpetenta per quai.

² Il manader da la cassa sto preschentar a la suprastanza da la cassa mintga onn in rapport davart las fatschentas liquidadas e preschentar a quella in rendaquint annual.

Art. 60 Dissoluziun

¹ Il conclus davart la dissoluziun d'ina cassa da cumpensaziun d'ina federaziun sto vegnir preni da l'organ da la federaziun ch'è cumpetent per la midada dals statuts cun ina maioritad da trais quarts da las vuschs consegnadas, sto vegnir laschè documentar publicamain e sto vegnir communitgà immediatamain al Cussegl federal. Il Cussegl federal fixescha alura il termin da la dissoluziun.

^{1bis} Las cassas da cumpensaziun da las federaziuns furman reservas che permettàn da cuvrir ils custs che resultan d'ina dissoluziun.³¹⁵

^{1ter} En cas che la cassa da cumpensaziun d'ina federaziun vegn dissolvida, po il Cussegl federal obligar ina u pliras autras cassas da cumpensaziun da federaziuns da surpigliar tuttas u ina part da las personas assicuradas e da las personas che retiran ina renta, sch'i n'è betg pussaivel da chattar in'otra soluziun. La cassa che surpiglia las personas assicuradas e las personas che retiran rentas, vegn indemnizada commensuradamain per quai. L'indemnizaziun va a quint da la cassa dissolvida, subsidiarmain a quint da las federaziuns che avevan fundà la cassa.³¹⁶

³¹¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³¹² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³¹³ Abolì la frasa tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), cun effect dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³¹⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³¹⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³¹⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

² Sch'ina da las premissas numnadas en ils artitgels 53 e 55 n'è betg ademplida per in temp pli lung u sch'ils organs d'ina cassa da cumpensaziun han violà repetidamain en greva moda lur obligaziuns, vegn la cassa da cumpensaziun dissolvida dal Cussegl federal. Sche cassas da cumpensaziun constituídas avant il 1. da schaner 1973 na cuntanschan betg la summa minimala da contribuziuns, vegnan ellas dissolvidas mo, sch'ellas incasseschan contribuziuns da main che 1 milliun francs per onn. Per las cassas da cumpensaziun constituídas dapi il 1. da schaner 1973 fin a l'entrada en vigur da questa disposiziun vala ina limita da 10 milliuns francs.³¹⁷

³ Il Cussegl federal decretescha las prescripziuns detagliadas davart las reservas, davart l'autezza da talas sco er davart la dissoluziun da cassas da cumpensaziun da federaziuns.³¹⁸

II. Las cassas da cumpensaziun chantunals

Art. 61 Decrets chantunals

¹ Mintga chantun constituescha, tras in decret, ina cassa da cumpensaziun chantunala sco institut chantunal autonom da dretg public. Resalvà resta l'alineia 1bis.³¹⁹

^{1bis} La cassa da cumpensaziun chantunala po far part d'in institut chantunal d'assicuranza sociala, sche quel è concepì sco institut chantunal autonom da dretg public e sch'el dispona d'ina cumissiun administrativa independenta dal chantun.³²⁰

² Il decret chantunal sto vegnir approvà da la Confederaziun³²¹ e sto cuntegnair disposiziuns davart:

- a. las incumbensas e las competenzas dal manader da la cassa;
 - b. l'organisaziun interna da la cassa;
 - c.³²² ...
 - d. ils princìps per incassar las contribuziuns als custs d'administraziun;
- ^{dbis}.³²³ l'elecziun dal post da revisiun;

³¹⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

³¹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³¹⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1). Guardar er disp. fin. a la fin da quest text.

³²⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1). Guardar er disp. fin. a la fin da quest text.

³²¹ Expressiun tenor la cifra III da la LF dals 15 da dec. 1989 davart l'approvaziun da decrets chantunals tras la Confederaziun, en vigur dapi il 1. da favr. 1991 (AS 1991 362; BBI 1988 II 1333).

³²² Abolì tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), cun effect dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³²³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

- e.³²⁴ la controlla dals patruns;
- f.³²⁵ l'approvaziun dal quint annual e dal rapport da gestiun da la cassa da cumpensaziun;
- g.³²⁶ l'instituziun da la cumissiun administrativa e sia grondezza, sia cumposiziun e sias cumpetenzas.

III. Las cassas da cumpensaziun da la Confederaziun

Art. 62³²⁷ Constituziun ed incumbensas

¹ Il Cussegl federal constituescha ina cassa da cumpensaziun per il personal da l'administraziun federala e dals instituts federals.

² El constituescha ina cassa da cumpensaziun che exequescha l'assicuranza facultativa, che ademplescha las incumbensas che vegnan attribuidas ad ella tras cunvegns internaziunalas e che paja prestaziuns a persunas a l'exteriur. Plinavant surpiglia la cassa da cumpensaziun ils students assicurads tenor l'artigel 1a alinea 3 litera b.^{328 329}

IV. Prescripziuns cuminaivlas

Art. 63 Incumbensas da las cassas da cumpensaziun

¹ Las cassas da cumpensaziun han en spezial las suandantas incumbensas:³³⁰

- a. fixar, reducir u relaschar las contribuziuns;
- b. fixar las rentas e las indemnizaziuns a persunas dependentas d'agid³³¹;
- c.³³² incassar las contribuziuns sco er pajar las rentas e las indemnizaziuns a persunas dependentas d'agid;

³²⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

³²⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

³²⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

³²⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da sett. 1953, en vigur dapi il 1. da schan. 1954 (AS 1954 211; BBl 1953 II 81).

³²⁸ Versiun da la segunda frasa tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3453; BBl 2002 803).

³²⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBl 1999 4983).

³³⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

³³¹ Expressiun tenor la cifra II lit. b da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

³³² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

- d. far il rendaint davart las contribuziuns incassadas e davart las rentas e las indemnizaziuns a persunas dependentas d'agid³³³ pajadas ora, d'ina vart cun las persunas affiliadas (patrunds, persunas cun activitad da gudogn independenta e persunas senza activitad da gudogn) e da l'autra vart cun l'Uffizi central da cumpensaziun;
- e. decretar disposiziuns da taxaziun ed exequir la procedura d'admoniziun e d'execuziun;
- f. manar ils contos individuals³³⁴;
- g. incassar las contribuziuns als custs d'administraziun.

² Las cassas da cumpensaziun chantunalas han ultra da quai l'incumbensa da controlar, che tut las persunas obligadas da pajar contribuziuns sajan registradas.

³ Il Cussegl federal po surdar a las cassas da cumpensaziun ulteriuras incumbensas en il rom da questa lescha.³³⁵ El regla la collavuraziun tranter las cassas da cumpensaziun e l'Uffizi central da cumpensaziun.³³⁶

⁴ ...³³⁷

⁵ ...³³⁸

Art. 63a³³⁹ Delegaziun d'ulteriuras incumbensas a la cassa da cumpensaziun

¹ La Confederaziun e, cun approvaziun dal Cussegl federal, ils chantuns e las federaziuns fundaturas pon delegar ulteriuras incumbensas a las cassas da cumpensaziun. L'approvaziun po vegnir suttamesa a cundiziuns ed a pretensiuns.

² Tras la delegaziun d'incumbensas na dastga l'execuziun regulara da l'assicuranza per vegls e survivents betg vegnir disturbada.

³ Tgi che deleghescha incumbensas, procura ch'ils custs, che resultan per las cassas da cumpensaziun tras l'ademplement da questas incumbensas, vegnian cuvrids cumplainamain.

⁴ Per l'execuziun da las incumbensas delegadas da la Confederaziun èn las cassas da cumpensaziun suttamestas unicamain a las instrucziuns da l'autorità da surveglianza tenor l'artitgel 72.

³³³ Expressiun tenor la cifra II lit. b da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBI 1968 I 602).

³³⁴ Expressiun tenor la cifra II lit. a da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBI 1968 I 602).

³³⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963, en vigur dapi il 1. da schan. 1964 (AS 1964 285; BBI 1963 II 517).

³³⁶ Versiun da la segunda frasa tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³³⁷ Aboli tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), cun effect dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³³⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS) (AS 1978 391; BBI 1976 III 1). Aboli tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), cun effect dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³³⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

Art. 63^{b340} Delegaziun d'incumbensas da la cassa a terzas personas

¹ Cun l'approvaziun dal Cussegl federal pon las cassas da cumpensaziun delegar tschertas incumbensas en il senn dals artitgels 63 alinea 1 e 63a alinea 1 a terzas personas. L'approvaziun po vegnir suttamesa a cundiziuns ed a pretensiuns.

² Las terzas personas incumbensadas e lur personal ston observar las prescripziuns da questa lescha, en spezial las disposiziuns davart l'elavuraziun e la comunicaziun da datas. Per las incumbensas da la cassa ch'els exequeschan èn els suttamesa a l'obligaziun da discreziun tenor l'artitgel 33 LPG^{a341}.

³ La responsabladad tenor l'artitgel 78 LPG^a e tenor l'artitgel 70 da questa lescha per incumbensas che las cassas han delegà a terzas personas, resta tar las federaziuns fundaturas u tar ils chantuns.

Art. 64 Appartegnientscha a las cassas ed obligaziun d'annunzia³⁴²

¹ A las cassas da cumpensaziun da las federaziuns vegnan affiliads tut ils patruns e tut las personas cun activitad da gudogn independenta che fan part d'ina federaziun fundatura. Ils patruns u las personas cun activitad da gudogn independenta che fan part tant d'ina federaziun professiunala sco er d'ina federaziun interprofessiunala vegnan affiliads tenor libra tscherna a la cassa da cumpensaziun d'ina da questas duas federaziuns.

² A las cassas da cumpensaziun chantunales vegnan affiliads tut ils patruns e tut las personas cun activitad da gudogn independenta che na fan betg part d'ina federaziun fundatura d'ina cassa da cumpensaziun da las federaziuns, plinavant las personas senza activitad da gudogn ed ils lavurants assicurads da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns.

^{2bis} Las personas assicuradas che smettan lur activitad da gudogn avant la cumplenida da la vegliadetgna da referenza, restan affiliadas, sco personas senza activitad da gudogn, a la cassa da cumpensaziun ch'è stada cumpetenta per ellas fin a quel mument, uschenavant ch'ellas han cuntanschi la limita da vegliadetgna prescritta; il Cussegl federal fixescha questa limita da vegliadetgna.³⁴³ Il Cussegl federal po fixar ch'ils conjugals da questas personas assicuradas fetschian part da la medema cassa da cumpensaziun, sch'els n'han nagina activitad da gudogn ed èn obligads da pajar contribuziuns.³⁴⁴

³ L'appartegnientscha d'in patrun ad ina cassa s'extenda sin tut ils lavurants, per ils quals el sto pajar la contribuziun da patrun.

³⁴⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

³⁴¹ SR 830.1

³⁴² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

³⁴³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

³⁴⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

^{3bis} Las personas assicuradas tenor l'artitgel 1a alinea 4 litera c fan part da la medema cassa da cumpensaziun sco lur conjugals.³⁴⁵

⁴ Il Cussegl federal decretescha las prescripziuns davart l'appartegnientscha ad ina cassa da patruns e da personas cun activitad da gudogn independenta che fan part da dapli che ina federaziun professiunala u dals quals l'activitad s'extenda sin dapli ch'in chantun.³⁴⁶

⁵ Sch'els n'èn registrads en nagina cassa da cumpensaziun, ston patruns, personas cun activitad da gudogn independenta, personas senza activitad da gudogn e lavurants assicurads da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns, s'annunziar tar la cassa da cumpensaziun chantunala.³⁴⁷

⁶ En divergenza da l'artitgel 35 LPGA³⁴⁸ decida l'uffizi federal cumpetent en cas da dispitas davart l'appartegnientscha ad ina cassa. Cunter sia decisium pon appellar las cassas da cumpensaziun participadas e las personas pertutgadas entaifer 30 dis dapi ch'ellas han survegni la comunicaziun da l'appartegnientscha a la cassa.³⁴⁹

Art. 64³⁵⁰ Cumpetenzza per fixar e per pajar las rentas da conjugals

Cumpetenzza per fixar e per pajar las rentas da conjugals è la cassa da cumpensaziun ch'è incumbensada da pajar la renta dal conjugal che retira la renta da vegliadetgna sco emprim; l'artitgel 62 alinea 2 resta resalvà. Il Cussegl federal regla la procedura.

Art. 65 Filialas

¹ Las cassas da cumpensaziun da las federaziuns pon constituir filialas en singuls territoris linguistics u en chantuns, en ils quals sa chatta in dumber pli grond da patruns e da personas cun activitad da gudogn independenta. Sch'in dumber pli grond da patruns e da personas cun activitad da gudogn independenta che fa part da la cassa da cumpensaziun pretenda quai en in territori linguistic u en in chantun, sto vegnir constituida là ina filiala.

² Las cassas da cumpensaziun chantunales pon endrizzar filialas.³⁵¹

³⁴⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000 (AS 2000 2677; BBl 1999 4983). Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3453; BBl 2002 803).

³⁴⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

³⁴⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

³⁴⁸ SR 830.1

³⁴⁹ Integrà tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

³⁵⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS) (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

³⁵¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

³ Las regenzas chantunales èn autorisadas da constituir filialas da la cassa da compensaziun chantunala per il persunal da las administraziuns chantunales e dals manaschis chantunals sco er per ils emploiads e per ils lavurants da las vischnancas.

Art. 66³⁵² Management da las ristgas e da la qualitat, sistem da controlla intern

¹ Las cassas da compensaziun erueschan, limiteschan e surveglian las ristgas essenzialas (management da las ristgas).

² Ellas mainan in sistem da management da la qualitat ed endrizzan in sistem da controlla intern. Quests dus systems ston esser accordads a la grondezza da las cassas ed a la dimensiun da lur incumbensas.

³ Il Cussegl federal po decretar prescripziuns davart las pretensiuns minimalas ch'il management da las ristgas, il management da la qualitat ed il sistem da controlla intern ston ademplir.

Art. 66a³⁵³ Garanzia per ina gestiun irreproschabla

Las suandantas personas ston avair ina buna reputaziun, porscher la garanzia per ina gestiun irreproschabla ed inditgar lur relaziuns d'interess:

- a. ils commembers da la suprastanza d'ina cassa da compensaziun d'ina federaziun;
- b. ils commembers da la cumissiuon administrativa d'ina cassa da compensaziun chantunala;
- c. il manader da la cassa, sia substituziun sco er las ulteriuras personas ch'èn incaricadas cun incumbensas da direcziun.

Art. 66b³⁵⁴ Rapport da la cassa da compensaziun

Las cassas da compensaziun suttamettan mintga onn in rapport da gestiun a l'autorità da surveglianza e la mettan a disposiziun ils indicaturs necessaris per la surveglianza.

Art. 67³⁵⁵ Rendaquint

¹ Per il rendaquint da las cassas da compensaziun vala il princip da trasparenza.

² Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart la moda e maniera, co che la trasparenza sto vegnir garantida. El regla en spezial las modalitads davart:

³⁵² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1). Guardar er disp. fin. a la fin da quest text.

³⁵³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³⁵⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³⁵⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1). Guardar er disp. fin. a la fin da quest text.

- a. la concepziun da la regulaziun dals quintes e dals pajaments da las cassas da cumpensaziun cun ils patruns, cun las persunas cun activitad da gudogn independenta, cun las persunas senza activitad da gudogn e cun las persunas che retiran ina renta d'ina vart, sco er cun l'Uffizi central da cumpensaziun da l'autra vart;
- b. l'indicaziun dals custs d'administraziun e da lur finanziaziun;
- c. la concepziun da la contabilitad e dal rendaquint da las cassas da cumpensaziun;
- d. la concepziun da la contabilitad e dal rendaquint da l'institut chantunal d'assicuranza sociala, al qual ina cassa da cumpensaziun chantunala tenor l'artitgel 61 alinea 1bis fa part.

Art. 68³⁵⁶ Pretensiuns al post da revisiun ed al caporevisur

¹ Mintga cassa da cumpensaziun, inclusiv las filialas, sto vegnir revedida d'ina interpresa da revisiun ch'è admissa sco experta da revisiun tenor la Lescha dals 16 da december 2005³⁵⁷ davart la surveglianza da la revisiun (LSR).

² Caporevisurs dastgan esser persunas natiralas ch'èn admissas sco experts da revisiun tenor la LSR.

³ Per l'indipendenza dal post da revisiun vala analogamain l'artitgel 728 dal Dretg d'obligaziuns³⁵⁸, cun excepziun dals alineas 2 cifra 2 e 6 areguard la societad che duai vegnir controllada (emprima part da la frasa). Il Cussegl federal po fixar ulteriurs criteris per l'incompatibilitad cun il mandat da controlla dal post da revisiun.

⁴ Complementarmain a las premissas d'admissiun tenor ils alineas 1 e 2 decretescha il Cussegl federal prescripziuns pli detagliadas davart las pretensiuns al post da revisiun ed al caporevisur.

⁵ Sch'ina cassa da cumpensaziun fa part d'in institut chantunal d'assicuranza sociala, sto il post da revisiun da quest institut d'assicuranza sociala ademplir las premissas dals alineas 1–4 e reveder er la cassa da cumpensaziun.

Art. 68a³⁵⁹ Incumbensas dal post da revisiun

¹ Il post da revisiun controlllescha, sch'il quint annual è vegnì fatg a norma da l'artitgel 67.

² Supplementarmain controlllescha el:

- a. sche la contabilitad corresponda a las disposiziuns legalas;
- b. sche l'organisaziun e la gestiun correspundan a las disposiziuns legalas;

³⁵⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

³⁵⁷ SR 221.302

³⁵⁸ SR 220

³⁵⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

- c. sch'ils systems d'infurmaziun adempleschan las pretensiuns tenor l'artitgel 72a alinea 2 litera b;
- d. sch'il management da las ristgas, il management da la qualitat ed il sistem da controlla intern adempleschan las pretensiuns tenor l'artitgel 66;
- e. sche las incumbensas delegadas tenor l'artitgel 63a alinea 1 vegnan ademplidas conform a l'approvaziun dal Cussegl federal.

³ Il post da revisiun sutmetta a l'autoridad da surveglianza, tenor las instrucziuns da tala, in rapport davart la revisiun. Sche la cassa da cumpensaziun fa part d'in institut chantunal d'assicuranza sociala, sto il post da revisiun inoltrar a l'autoridad da surveglianza er il rapport davart la revisiun da l'institut d'assicuranza sociala.

⁴ Il post da revisiun annunzia a l'autoridad da surveglianza immediatamain constataziuns da malfatgs, d'irregularitads gravantas u da cuntravenziuns cunter ils princips d'ina gestiun irreproschabla.

⁵ Il Cussegl federal po incumbensar l'autoridad da surveglianza da decretar prescripziuns pli detagliadas per la realisaziun da las revisiuns. Las cassas da cumpensaziun ston vegnir tadladas en connex cun questas prescripziuns.

Art. 68^{b360} Controlla dals patruns

¹ La cassa da cumpensaziun controllescha periodicamain, sche ses patruns affliads observan las disposiziuns legalas. Ella po delegar questa controlla als suandants posts:

- a. ad ina interpresa da revisiun ed ad in caporevisur che adempleschan las pretensiuns da l'artitgel 68;
- b. ad ina partiziun speziala da la cassa da cumpensaziun u ad in'organisaziun spezialisada da las cassas da cumpensaziun;
- c. ad in assicurader u ad in organ executiv d'ina assicuranza sociala tenor la LPGA³⁶¹.

² Ils posts incumbensads cun la controlla dals patruns ston sutmetter in rapport a la cassa da cumpensaziun.

³ Els annunzian a la cassa da cumpensaziun immediatamain constataziuns da malfatgs u d'irregularitads gravantas.

⁴ Il Cussegl federal po incumbensar l'autoridad da surveglianza da decretar prescripziuns pli detagliadas per la controlla dals patruns.

Art. 69 Cuvrida dals custs d'administraziun

¹ Per covrir ils custs da lur administraziun incasseschan las cassas da cumpensaziun da lur commembers (patruns, persunas cun activitad da gudogn independenta, lavurants da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns, persunas senza activitad da gudogn e persunas assicuradas facultativamain tenor l'art. 2) contribuziuns

³⁶⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

³⁶¹ SR 830.1

spezialas che ston vegnir graduadas tenor la capacita' finanziaria da las parts obligadas da pajar questas contribuziuns.³⁶² L'artitgel 15 è applitgabel. Il Cussegl federal è autorisà da prender las mesiras necessarias per impedir che las tariffas da las contribuziuns als custs d'administraziun divergeschian memia fitg d'ina cassa da cumpensaziun a l'otra.

² Per lur custs d'administraziun pon vegnir concedids pajaments supplementars a las cassas da cumpensaziun or dal Fond da cumpensaziun da la AVS. L'autezza da quels vegn fixada dal Cussegl federal resguardond commensuradamain la structura ed il champ d'incumbensas da la singula cassa.

^{2bis} Per realisar la procedura da rendaint simplifitgada tenor ils artitgels 2 e 3 da la Lescha federala dals 17 da zercladur 2005³⁶³ davart la lavur illegala vegnan concedidas a las cassas da cumpensaziun indemnizaziuns or dal Fond da cumpensaziun da la AVS; l'autezza da questas indemnizaziuns vegn fixada dal Cussegl federal.³⁶⁴

³ Las contribuziuns als custs d'administraziun tenor l'alinea 1 ed ils pajaments supplementars tenor l'alinea 2 ston vegnir duvrads exclusivamain per cuvrir ils custs d'administraziun da las cassas da cumpensaziun e da lur filialas sco er per cuvrir ils custs da revisiun e da controlla. Las cassas da cumpensaziun ston manar in quint separà davart questas contribuziuns e davart quests pajaments.

⁴ ...³⁶⁵

Art. 70³⁶⁶ Responsabladad per donns

¹ Las federaziuns fundaturas, la Confederaziun ed ils chantuns stattan buns envers l'assicuranza per vegls e survivents per donns ch'èn vegnids chaschunads da lur organs da la cassa u da singuls funcziunaris da la cassa cun commetter acts chastiabels u cun violar intenziunadamain u per greva negligentscha prescripziuns. Pretensiuns d'indemnizaziun vegnan fatgas valair da l'uffizi federal competent cun ina disposiziun. La procedura vegn reglada tras la Lescha federala dals 20 da december 1968³⁶⁷ davart la procedura administrativa.

² Pretensiuns d'indemnizaziun da persunas assicuradas e da terzas persunas tenor l'artitgel 78 LPG³⁶⁸ ston vegnir fatgas valair tar la cassa da cumpensaziun competente; quella decida en chausa cun ina disposiziun.

³⁶² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

³⁶³ SR 822.41

³⁶⁴ Integrà tras la cifra 6 da l'agiunta da la Lescha dals 17 da zer. 2005 davart la lavur illegala, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 359; BBI 2002 3605).

³⁶⁵ Aboli tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), cun effect dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³⁶⁶ Versiun tenor la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

³⁶⁷ SR 172.021

³⁶⁸ SR 830.1

³ La pretensiun d'indemnisaziun finescha:

- a. en cas da l'alinea 1, sche l'uffizi federal cumpetent na decretescha betg ina disposiziun entaifer 1 onn dapi ch'el ha survegni enconuschientscha dal donn, en mintga cas 10 onns sunter l'acziun donnegianta;
- b. en cas da l'alinea 2, sch'il donnegià n'inoltrescha betg sia pretensiun entaifer 1 onn dapi ch'el ha survegni enconuschientscha dal donn, en mintga cas 10 onns sunter l'acziun donnegianta.

⁴ Donn, per ils quals stattan bunas las federaziuns fundaturas d'ina cassa da cumpensaziun d'ina federaziun, ston vegnir cuvrids or da la garanzia prestada. La segirezza sto, sche quai è necessari, vegnir cumplettada entaifer 3 mais sin l'import prescrit. Las federaziuns fundaturas da la cassa da cumpensaziun stattan solidaricamain bunas per in donn che surpassa la garanzia prestada.

⁵ Donn, per ils quals stattan buns ils chantuns, pon vegnir scuntrads cun contribuziuns federalas.

D. L'Uffizi central da cumpensaziun

Art. 71 Constituziun ed incumbensas

¹ Il Cussegl federal constituescha in Uffizi central da cumpensaziun en il rom da l'administraziun federala.

^{1bis} L'Uffizi central da cumpensaziun è responsabel per la contabilitad da las assicuranzas socialas assicuranza per vegls e survivents, assicuranza d'invaliditad ed urden da cumpensaziun dal gudogn. El maina separadamain ils quints da las trais assicuranzas socialas e fa bilantschas annualas sco er mensilas e quints economics annuals sco er mensils.³⁶⁹

² L'Uffizi central da cumpensaziun fa periodicamain giu quint cun las cassas da cumpensaziun concernent las contribuziuns incassadas e concernent las rentas e las indemnisaziuns a persunas dependentas d'agid³⁷⁰ pajadas ora. El surveglia la regulaziun dals quints e po per quest intent controllar sin il plaz ils rendaquints da las cassas da cumpensaziun u pretender mussaments.

³ L'Uffizi central da cumpensaziun procura ch'ils saldos che resultan dals rendaquints vegnian assignads da las cassas da cumpensaziun al Fond da cumpensaziun da la AVS respectivamain ch'els vegnian bunifitgads a las cassas da cumpensaziun or da quest fond. Per quest intent sco er per conceder pajaments anticipads a las cassas da cumpensaziun po el ordinar pajaments directamain sin il Fond da cumpensaziun da la AVS.

³⁶⁹ Integrà tras la cifra II 4 da l'aggiunta da la LF dals 16 da zer. 2017 davart il fond da cumpensaziun, en vigur dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2017 7563; BBl 2016 311).

³⁷⁰ Expressiun tenor la cifra II lit. b da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

⁴ L'Uffizi central da cumpensaziun è competent per manar e per sviluppar vinavant il register da las prestaziuns currentas en daners (art. 49c) ed il register da las persunas assicuradas (art. 49d).³⁷¹

^{4bis} Sin dumonda ed en collavuraziun cun las organisaziuns spezialisadas dals posts executivs da l'assicuranza per vegls e survivents, da l'assicuranza d'invaliditad, da l'indemnisaziun da la perdita da gudogn e dals supplements da famiglia en l'agricultura po l'Uffizi central da cumpensaziun sviluppar e manar in sistem d'infurmaziun che permetta a las persunas assicuradas da trasmetter datas als posts executivs e che pussibilitescha als posts executivs da barattar datas in cun l'auter.³⁷²

⁵ L'Uffizi central da cumpensaziun procura ch'i vegnian resguardads tut ils contos individuals da la persuna assicurada il mument ch'il dretg da sia renta cumenza.³⁷³

⁶ L'Uffizi central da cumpensaziun cumplettescha e respunda dumondas d'infurmaziun ch'el survegn da l'Uffizi central da la 2. pitga tenor l'artitgel 58a da la Lescha federala dals 25 da zercladur 1982³⁷⁴ davart il provediment professional per vegls, survivents ed invaliditad (LPP).³⁷⁵

Art. 71a³⁷⁶ Responsabladad

Per la responsabladad è applitgabel tenor il senn l'artitgel 70 alineas 1–3.

E. La surveglianza da la Confederaziun

Art. 72³⁷⁷ Autoritad da surveglianza

Il Cussegl federal designescha l'autoritad da surveglianza.

Art. 72a³⁷⁸ Incumbensas da l'autoritad da surveglianza

¹ L'autoritad da surveglianza surveglia l'execuziun da questa lescha, per garantir che l'assicuranza per vegls e survivents vegnia realisada en moda unitara e cun auta qualitat.

³⁷¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³⁷² Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³⁷³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2749; BBI 2000 255).

³⁷⁴ SR 831.40

³⁷⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³⁷⁶ Integrà tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

³⁷⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

³⁷⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBI 2020 1).

² Ella ademplescha en spezial las suandantas incumbensas:

- a. ella evaluescha sistematicamain ils rapports dals posts da revisiun ed ils rapports da gestiun da las cassas da cumpensaziun ed instradescha eventualas mesiras necessarias;
- b. ella fixescha, suenter avair tadlà ils posts executivs, las pretensiuns a la segirezza da las infurmaziuns ed a la protecziun da datas, ch'ils systems d'infurmaziun ston garantir tenor l'artitgel 49a alinea 2;
- c. ella decretescha directivas che garanteschon in'execuziun unitaria;
- d. ella decretescha directivas per la calculaziun da las contribuziuns e da las prestaziuns;
- e. ella sa procura ils indicaturs da las cassas da cumpensaziun e da l'Uffizi central da cumpensaziun e fa statisticas.

Art. 72b³⁷⁹ Mesiras da l'autoritad da surveglianza

L'autoritad da surveglianza po:

- a. pretender da las cassas da cumpensaziun tut las infurmaziuns u tut ils documents ch'èn necessaris per l'activitad da surveglianza;
- b. fixar finamiras per ina cassa da cumpensaziun en il cas singul;
- c. dar directivas ad ina cassa da cumpensaziun en il cas singul;
- d. ordinar ina controlla dals patruns sin donn e cust da la cassa da cumpensaziun;
- e. far ina revisiun complementara u ordinar ina tala sin donn e cust da la cassa da cumpensaziun;
- f. pretender da l'organ electoral cumpetent che las personas responsablas en il senn da l'artitgel 66a, che na porschan nagina garanzia per ina gestiun irreproschabla, vegnian revocadas;
- g. pretender da l'organ electoral cumpetent ch'il manader da la cassa, sia substituziun e las ulteriuras personas ch'èn incaricadas cun incumbensadas da direcziun vegnian appellads a l'urden, admonids u – en cas d'ina greva violaziun da las obligaziuns – revocads, sch'els n'adempleschan betg lur obligaziuns confurm a l'urden;
- h. surdar l'administraziun da la cassa da cumpensaziun ad in cumissari, en cas che las prescripziuns legalas vegnan violadas grevamain e repetidamain;
- i. pretender da l'organ electoral cumpetent, en cas motivads, ch'il post da revisiun vegnia revocà;
- j. suspender il pajament d'eventualas contribuziuns dal fond da cumpensaziun da la AVS.

³⁷⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

Art. 73 Cumissiuun federala per l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad³⁸⁰

¹ Il Cussegl federal nominescha ina Cumissiuun federala per l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad³⁸¹, en la quala ston esser represchentads adequatamain las personas assicuradas, las federaziuns economicas svizras, las instituziuns d'assicuranza ...³⁸², la Confederaziun ed ils chantuns. Per tractar fatschentas spezialas po la cumissiuun furmar giuntas.

² Ultra da las incumbensas menziunadas explicitamain en questa lescha ha la cumissiuun l'incumbensa da giuditgar per mauns dal Cussegl federal dumondas davart l'execuziun e davart l'ulteriur svilup da l'assicuranza per vegls e survivents. Il Cussegl federal po surdar ad ella ulteriuras incumbensas. Ella ha il dretg da suttametter da sai anora propostas al Cussegl federal.³⁸³

Tschintgavel chapitel ...

Art. 74–83³⁸⁴

Sisavel chapitel La giurisdicziun

Art. 84³⁸⁵ Cumpetenz speziala

Davart recurs cunter disposiziuns e cunter decisiuns da protesta da cassas da cumpensaziun chantunalas decida – en divergenza da l'artigel 58 alinea 1 LPGA³⁸⁶ – la dretgira d'assicuranzas al lieu da la cassa da cumpensaziun.

Art. 85³⁸⁷

³⁸⁰ Designaziun tenor la cifra II lit. a da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

³⁸¹ Designaziun tenor la cifra II lit. a da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

³⁸² Stritgà il pled tras la cifra 5 da l'aggiunta da la LF dals 25 da zer. 1982 davart il provediment per vegls, survivents ed invaliditad, cun effect dapi il 1. da schan. 1985 (AS 1983 797 827; BBl 1976 I 149).

³⁸³ Versiuun tenor la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

³⁸⁴ Aboli tras la cifra 5 da l'aggiunta da la LF dals 25 da zer. 1982 davart il provediment professiunal per vegls, survivents ed invaliditad, cun effect dapi il 1. da schan. 1985 (AS 1983 797 827; BBl 1976 I 149).

³⁸⁵ Versiuun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

³⁸⁶ SR 830.1

³⁸⁷ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

Art. 85bis 388 Autoritad federala da recurs

¹ Davart recurs da personas a l'exteriur decida – en divergenza da l'artitgel 58 alinea 2 LPG³⁸⁹ – il Tribunal administrativ federal. Il Cussegl federal po prevair che questa cumpetenzia vegnia attribuida a la dretgira d'assicuranzas dal chantun, en il qual il patrun da la persuna assicurada ha ses domicil u sia sedia.³⁹⁰

² En cas da dispitas davart prestaziuns è la procedura gratuita per las partidas; ad ina partida che sa cumporta nunponderadamain u da levsenn pon però vegnir adossads custs. Per las autras dispitas sa drizzan ils custs tenor l'artitgel 63 da la Lescha federala dals 20 da december 1968³⁹¹ davart la procedura administrativa.³⁹²

³ Sch'i resulta da l'examinaziun preliminara avant u suenter ina correspundenza ch'il recurs al Tribunal administrativ federal è inadmissibel u apparentamain nunmotivà, po in derschader singul decider cun ina motivaziun summarica da betg entrar en quest recurs u d'al refusar.³⁹³

Art. 86³⁹⁴**Settavel chapitel Disposiziuns penalas da l'emprima part³⁹⁵****Art. 87** Delicts

Tgi che obtegna – tras indicaziuns faussas u incumpletas u en outra moda – per sasez u per in auter ina prestaziun sin basa da questa lescha, da la quala el n'ha nagin dretg, tgi che sa retira – tras indicaziuns faussas u incumpletas u en outra moda – dal tuttafatg u per part da l'obligaziun da pajar contribuziuns,

tgi che tralascha sco patrun da s'affiliar ad ina cassa da cumpensaziun e da far il rendaquint dals salaris da ses lavurants, per ils quals i ston vegnir pajadas contribuziuns, entaifer il termin ch'il Cussegl federal fixescha sa basond sin l'artitgel 14,³⁹⁶

³⁸⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da matg 1978 (AS 1978 391; BBI 1976 III 1).

³⁸⁹ SR 830.1

³⁹⁰ Versiun tenor la cifra 107 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il TAF, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 2197 1069; BBI 2001 4202).

³⁹¹ SR 172.021

³⁹² Versiun tenor la cifra 1 da l'aggiunta da la LF dals 21 da zer. 2019, en vigur dapi il 1. da schan. 2021 (AS 2020 5137; BBI 2018 1607).

³⁹³ Versiun tenor la cifra 107 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il TAF, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 2197 1069; BBI 2001 4202).

³⁹⁴ Aboli tras la cifra 107 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il TAF, cun effect dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 2197 1069; BBI 2001 4202).

³⁹⁵ Dapi il 1. da schan. 2007 ston ils chastis smanatschads ed ils termins da surannaziun vegnir interpretads resp. midads applitgond l'art. 333 al. 2–6 dal Cudesch penal (SR 311.0) en la versiun da la LF dals 13 da dec. 2002 (AS 2006 3459; BBI 1999 1979).

³⁹⁶ Integrà tras la cifra II 1 da la LF dals 17 da mars 2017, en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS 2017 5521; BBI 2016 157).

tgi che paja, sco patrun, ad in lavurant salaris, dals quals el ha reduci las contribuziuns e las dovra sez u paja cun talas autras pretensiuns empè da pajar las contribuziuns dal lavurant che vegnan debitadas a la cassa da cumpensaziun,³⁹⁷

tgi che violescha l'obligaziun da discreziun u surdovra, exequind questa lescha, sia posiziun sco organ u sco funcziunari per dischavantatg da terzas personas u per ses agen avantatg,

tgi che violescha sia obligaziun d'annunzia (art. 31 al. 1 LPG³⁹⁸),³⁹⁹

tgi che violescha sco revisur u sco assistent dal revisur en moda gravanta las obligaziuns ch'el sto observar cun far ina revisiun respectivamain ina controlla u cun rediger ubain cun conceder il rapport da revisiun respectivamain da controlla,

...⁴⁰⁰

vegn chastà cun in chasti pecuniar fin a 180 taxas per di, nun ch'i sa tractia d'in crim u d'in delict tenor il Cudesch penal⁴⁰¹ che vegn chastà cun in chasti pli grev.⁴⁰²

Art. 88⁴⁰³ Surpassaments

Tgi che violescha l'obligaziun da dar infurmaziuns, dond sapientivamain infurmaziuns faussas ubain refusond da dar infurmaziuns,

tgi che s'oppona ad ina controlla ordinada dal post cumpetent u impedescha ina tala en outra moda,

tgi che n'emplenescha betg ils formulars prescrits u als emplenescha en ina moda che na corresponda betg a la vardad,

...⁴⁰⁴

vegn chastà cun multa, nun ch'i saja adempli in causal tenor l'artitgel 87.⁴⁰⁵

Art. 89⁴⁰⁶

³⁹⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

³⁹⁸ SR 830.1

³⁹⁹ Integrà tras la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2006 (5. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5129; BBI 2005 4459).

⁴⁰⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS) (AS 2007 5259; BBI 2006 501). Aboli tras la cifra I da la LF dals 18 da dec. 2020 (diever sistematic dal numer da la AVS tras las autoritads), cun effect dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 758; BBI 2019 7359).

⁴⁰¹ SR 311.0

⁴⁰² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

⁴⁰³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

⁴⁰⁴ Aboli tras la cifra I da la LF dals 18 da dec. 2020 (diever sistematic dal numer da la AVS tras las autoritads), cun effect dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 758; BBI 2019 7359).

⁴⁰⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

⁴⁰⁶ Aboli tras la cifra I da la LF dals 18 da dec. 2020 (diever sistematic dal numer da la AVS tras las autoritads), cun effect dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 758; BBI 2019 7359).

Art. 90⁴⁰⁷ Consegna da sentenzias e da disposiziuns da sistida

Las sentenzias sco er las disposiziuns da sistida ston vegnir consegnadas immediatamain ed integralmain a la cassa da cumpensaziun che ha atgìs l'act chastiabel.

Art. 91⁴⁰⁸ Multas disciplinaras

¹ Tgi che violescha prescripziuns disciplinaras e da controlla, senza che la violaziun saja chastiabla tenor l'artitgel 87 u 88, vegn chastià da la cassa da cumpensaziun cun ina multa disciplinara fin a 1000 francs, suenter ch'el è vegnì admonì. En cas da repetiziun entaifer 2 onns po vegnir pronunziada ina multa disciplinara fin a 5000 francs.⁴⁰⁹

² La disposiziun da multa sto vegnir motivada.⁴¹⁰

Otgavel chapitel Differentas disposiziuns**Art. 92**⁴¹¹**Art. 92a**⁴¹²**Art. 93**⁴¹³ Annunzia a l'assicuranza cunter la dischoccupaziun

L'Uffizi central da cumpensaziun cumpareglia las retratgas da diarias da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun, ch'èn vegnidas annunziadas ad el, cun las registraziuns en ils contos individuals, ch'èn vegnidas annunziadas ad el da las cassas da cumpensaziun. Sch'el constatescha en quest connex ch'ina persuna, che ha retratg ina diaria da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun, ha realisà per la medema perioda entradas cun in'activitad da gudogn, annunzia el quai d'uffizi al post competent da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun per in scleriment supplementar.

⁴⁰⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBI **2011** 543).

⁴⁰⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS **1972** 2483; BBI **1971** II 1057).

⁴⁰⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

⁴¹⁰ Versiun tenor la cifra I da l'aggiunta da la LF dals 21 da zer. 2019, en vigur dapi il 1. da schan. 2021 (AS **2020** 5137; BBI **2018** 1607).

⁴¹¹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, cun effect dapi il 1. da schan. 2001 (AS **2000** 2677; BBI **1999** 4983).

⁴¹² Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS) (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1). Aboli tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), cun effect dapi il 1. da dec. 2007 (AS **2007** 5259; BBI **2006** 501).

⁴¹³ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala (AS **2002** 3371; BBI **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523). Versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta da la Lescha dals 17 da zer. 2005 davart la lavur illegala, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS **2007** 359; BBI **2002** 3605).

Art. 93^{bis}414 Annunzia al Secretariat da stadi per migraziun

¹ L'Uffizi central da cumpensaziun cumpareglia periodicamain ils numers da la AVS che al vegnan transferids dal Secretariat da stadi per migraziun (SEM) per persunas dal sectur d'asil e d'esters, per las qualas ils chantuns survegnan indemniziuns pauschalas, cun las endataziuns en ils contos individuals che al vegnan annunziadas da las cassas da cumpensaziun.

² Sch'el constatescha ch'ina persuna annunziada ha realisà entradas cun in'activad da gudogn, annunzia el quai d'uffizi al SEM per laschar controllar las indemniziuns pauschalas pajadas e per laschar far in rendaquint correct da la taxa speziala.

³ La Confederaziun paja ina contribuziun pauschala per indemnisar proporziunalmain ils custs ch'èn resultads a l'Uffizi central da cumpensaziun ed a las cassas da cumpensaziun tras la cumparegliaziun da las datas, tras il transferiment da las datas e tras la tgira da las datas.

Art. 94⁴¹⁵**Art. 95⁴¹⁶** Indemniziun e surpigliada dals custs

¹ Il Fond da cumpensaziun da la AVS indemnisescha a la Confederaziun:

- a. ils custs da l'Uffizi central da cumpensaziun;
- b. ils custs da la cassa da cumpensaziun numnada en l'artitgel 62 alinea 2 per realisar l'assicuranza per vegls e survivents; ils custs per realisar l'assicuranza facultativa vegnan indemniseschs mo fin a l'import che n'è betg cuvri tras las contribuziuns als custs d'administraziun;
- c. ils custs che resultan per ella tras l'adempliment da la surveglianza, tras la realisaziun da l'assicuranza per vegls e survivents e tras ina infurmaziun generala da las persunas assicuradas davart las contribuziuns e davart las prestaziuns da l'assicuranza;
- d. ils custs che resultan per ella tras evaluaziuns scientificas, ch'ella fa u lascha far en connex cun la realisaziun e cun la controlla da l'efficacitad da questa lescha, cun l'intent da megliar la realisaziun da l'assicuranza; ed
- e. ils custs che resultan per ella tras l'activad d'execuziun e da surveglianza en connex cun la concessiun da contribuziuns tenor l'artitgel 101bis.

² En il rom da l'alinea 1 litera a indemnisescha il Fond da cumpensaziun da la AVS a l'Uffizi central da cumpensaziun ils custs che resultan cun manar e cun sviluppar vinavant il register da las prestaziuns currentas en daners, il register da las persunas assicuradas sco er il sistem d'infurmaziun tenor l'artitgel 71 alinea 4bis.

⁴¹⁴ Integrà tras la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015, en vigor dapi il 1. d'oct. 2016 (AS 2016 3101; BBl 2014 7991).

⁴¹⁵ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁴¹⁶ Versiun tenor la cifra 1 da la LF dals 17 da zer. 2022 (modernisaziun da la surveglianza), en vigor dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 688; BBl 2020 1).

³ Il Fond da cumpensaziun da la AVS surpiglia:

- a. ils custs per sviluppar e per manar systems d'infurmaziun utilisabels en l'entira Svizra, uschenavart ch'els portan facilitaziuns a las cassas da cumpensaziun, a las persunas assicuradas u als patruns;
- b. las taxas postalas cumprovas che resultan tras la realisaziun da l'assicuranza per vegls e survivents.

⁴ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart la dimensiun dals custs che vegnan surpigliads dal Fond da cumpensaziun da la AVS e fixescha l'import che dastga vegnir duvrà per l'infurmaziun generala da las persunas assicuradas.

Art. 95⁴¹⁷ Indemisaziun d'ulteriurs custs

Il fond da cumpensaziun da la AVS indemnisescha a la Confederaziun – ultra dals custs tenor l'artitgel 95 – ils custs per sviluppar e per manar systems d'infurmaziun che servan ad ademplir las incumbensas tenor l'aggiunta II da la Cunvegna davart la libra circulaziun⁴¹⁸.

Art. 96⁴¹⁹

Art. 97⁴²⁰

Art. 98⁴²¹

Art. 99⁴²²

Art. 100⁴²³

⁴¹⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS) (AS **1996** 2466; BBl **1990** II 1). Versiun tenor la cifra 1 da l'aggiunta da la LF dals 21 da zer. 2019, en vigur dapi il 1. da schan. 2021 (AS **2020** 5137; BBl **2018** 1607).

⁴¹⁸ SR **0.142.112.681**

⁴¹⁹ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

⁴²⁰ Aboli tras la cifra 1 da l'aggiunta da la LF dals 21 da zer. 2019, cun effect dapi il 1. da schan. 2021 (AS **2020** 5137; BBl **2018** 1607).

⁴²¹ Aboli tras l'art. 18 da la LF dals 19 da mars 1965 davart las prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad, cun effect dapi il 1. da schan. 1966 (AS **1965** 537; BBl **1964** II 681).

⁴²² Aboli tras la cifra 13 da l'aggiunta da la LF dals 16 da dec. 1994, cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1995** 1227; BBl **1991** III 1).

⁴²³ Aboli tras la cifra II 409 da la LF dals 15 da dec. 1989 davart l'approvaziun da decrets chantunals tras la Confederaziun, cun effect dapi il 1. da favr. 1991 (AS **1991** 362; BBl **1988** II 1333).

Art. 101⁴²⁴**Art. 101**^{bis 425} Contribuziuns per promover l'agid da vegliadetgna

¹ L'assicuranza po conceder ad instituziuns privatas d'utilitad publica ch'èn activas en l'entira Svizra contribuziuns als custs da personal e d'organisaziun per exequir las suandantas incumbensas a favur da personas attempadas:⁴²⁶

- a. cussegliar, tgirar ed occupar personas attempadas;
- b. dar curs che servan a mantegnair ed a meglierar las abilitads spiertalas e corporalas, a segirar l'independenza sco er a crear contacts cun ils conturns;
- c.⁴²⁷ surpigliar incumbensas da coordinaziun e da svilup;
- d.⁴²⁸ realisar furmaziuns supplementaras per il personal d'agid.

² Contribuziuns vegnan concedidas sin basa da contracts da prestaziuns. Il Cussegl federal determinescha ils criteris da subvenziun e fixescha las limitas maximalas da las contribuziuns. El fixescha in urden da prioritads e po suttametter il pajament da las contribuziuns ad ulteriuras premissas u cundiziuns.⁴²⁹ L'uffizi federal cumpetent fa ils contracts da prestaziun e regla la calculaziun da las contribuziuns sco er ils detagls da las premissas per il dretg da contribuziuns.⁴³⁰

³ ...⁴³¹

⁴ Uschenavant ch'i vegnan concedidas contribuziuns ad expensas en il senn da l'alineia 1 sin basa d'autras leschas federalas, na paja l'assicuranza naginas contribuziuns.

⁴²⁴ Aboli tras la cifra I 1 da la LF dals 5 d'oct. 1984, cun effect dapi il 1. da schan. 1986 (AS 1985 2002; BBI 1981 III 737).

⁴²⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBI 1976 III 1).

⁴²⁶ Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulinaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBI 2005 6029). Guardar er disp. trans. da questa midada a la fin da quest text.

⁴²⁷ Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulinaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBI 2005 6029).

⁴²⁸ Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulinaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBI 2005 6029). La midada tenor la LF dals 20 da zer. 2014 davart la furmaziun supplementara, en vigur dapi il 1. da schan. 2017, concerna mo il text franzos e talian (AS 2016 689; BBI 2013 3729).

⁴²⁹ Versiun da la terza frasa tenor la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2020 (ulteriur svilup da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 705; BBI 2017 2535).

⁴³⁰ Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulinaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBI 2005 6029).

⁴³¹ Aboli tras la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulinaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), cun effect dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBI 2005 6029).

Art. 101ter 432

Segunda part **La finanziaziun**
Emprim chapitel **La procuraziun dals meds finansials**

Art. 102⁴³³ Princip⁴³⁴

¹ Las prestaziuns da l'assicuranza per vegls e survivents vegnan finanziaadas tras:

- a. las contribuziuns da las persunas assicuradas e dals patruns;
- b.⁴³⁵ la contribuziun da la Confederaziun;
- c.⁴³⁶ ils retgavs da facultad dal Fond da cumpensaziun da la AVS;
- d.⁴³⁷ las entradas dal regress sin terzas persunas responsablas;
- e.⁴³⁸ ils retgavs a favur da l'assicuranza ord l'augment da las tariffas da la taglia sin la plivalur tenor l'artitgel 130 alineas 3 e 3ter Cst.;
- f.⁴³⁹ il retgav da la taxa sin casinos.

² L'indemnisaziun a persunas dependentas d'agid vegn finanziaada unicamain tras la Confederaziun.⁴⁴⁰

Art. 103⁴⁴¹ Contribuziun federala

La contribuziun federala importa 20,2 pertschient da las expensas annualas da l'assicuranza; da quest import vegn deducida la contribuziun a l'indemnisaziun a persunas dependentas d'agid tenor l'artitgel 102 alinea 2.

⁴³² Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002 (AS **2002** 3475; BBI **2002** 803). Aboli tras la cifra 107 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il TAF, cun effect dapi il 1. da schan. 2007 (AS **2006** 2197 1069; BBI **2001** 4202).

⁴³³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963, en vigur dapi il 1. da schan. 1964 (AS **1964** 285; BBI **1963** II 517).

⁴³⁴ Versiun tenor la cifra II lit. c da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS **1969** 111; BBI **1968** I 602).

⁴³⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS **2023** 92; BBI **2019** 6305).

⁴³⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS **2023** 92; BBI **2019** 6305).

⁴³⁷ Integrà tras la cifra I 1 da la LF dals 5 d'oct. 1984, en vigur dapi il 1. da schan. 1986 (AS **1985** 2002; BBI **1981** III 737).

⁴³⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS **2023** 92; BBI **2019** 6305).

⁴³⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS **2023** 92; BBI **2019** 6305).

⁴⁴⁰ Aboli tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968 (AS **1969** 111; BBI **1968** I 602). Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS **2007** 5779; BBI **2005** 6029).

⁴⁴¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS **2023** 92; BBI **2019** 6305).

Art. 104⁴⁴² Finanziaziun da la contribuziun federala

¹ La contribuziun federala vegn finanziada l'emprim tras ils retgavs da las taglias sin il tubac e sin las bavrondas destilladas.

² La summa mancanta vegn cuvrida tras meds finanzials generals.

Art. 105 e 106⁴⁴³**Segund chapitel****Il Fond da cumpensaziun da l'assicuranza per vegls e survivents****Art. 107** Constituziun

¹ Sut la designaziun «Fond da cumpensaziun da l'assicuranza per vegls e survivents» (Fond da cumpensaziun da la AVS) vegn constitui in fond, al qual vegnan bunifitgadas tut las entradas tenor l'artitgel 102 ed il qual vegn engrevgià cun tut las prestaziuns tenor il terz chapitel da l'emprima part, cun ils pajaments supplementars tenor l'artitgel 69 alinea 2 da questa lescha sco er cun las expensas sin basa dal regress tenor ils artitgels 72–75 LPGA^{444, 445}

² La Confederaziun paja mintga mais sia contribuziun al Fond da cumpensaziun da la AVS.⁴⁴⁶

³ Il Fond da cumpensaziun da la AVS na dastga per regla betg sa sbassar sut l'import d'ina expensa annuala.⁴⁴⁷

Art. 108⁴⁴⁸**Art. 109**⁴⁴⁹ Administraziun

L'administraziun dal fond da cumpensaziun da la AVS sa drizza tenor la Lescha dals 16 da zercladur 2017⁴⁵⁰ davart il fond da cumpensaziun.

⁴⁴² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBI 2019 6305).

⁴⁴³ Aboli tras la cifra I 1 da la LF dals 5 d'oct. 1984, cun effect dapi il 1. da schan. 1986 (AS 1985 2002; BBI 1981 III 737).

⁴⁴⁴ SR 830.1

⁴⁴⁵ Versiun tenor la cifra II 4 da la LF dals 16 da zer. 2017 davart il fond da cumpensaziun, en vigur dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2017 7563; BBI 2016 311).

⁴⁴⁶ Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la guliavaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBI 2005 6029).

⁴⁴⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968 (AS 1969 111; BBI 1968 I 602). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBI 1971 II 1057).

⁴⁴⁸ Aboli tras la cifra II 4 da l'aggiunta da la LF dals 16 da zer. 2017 davart il fond da cumpensaziun, cun effect dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2017 7563; BBI 2016 311).

⁴⁴⁹ Versiun tenor la cifra II 4 da l'aggiunta da la LF dals 16 da zer. 2017 davart il fond da cumpensaziun, en vigur dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2017 7563; BBI 2016 311).

⁴⁵⁰ SR 830.2

Art. 110⁴⁵¹

Terz chapitel ...

Art. 111⁴⁵²

Art. 112⁴⁵³

Quart chapitel ...

Art. 113–153⁴⁵⁴

Terza part⁴⁵⁵ **Relaziun cun il dretg europeic**

Art. 153a⁴⁵⁶

¹ Per las personas, per las qualas valan u valevan las prescripziuns giuridicas da la segirezza sociala da la Svizra ubain d'in u da plirs stadis commembers da l'Uniu europeica e ch'èn burgaisas da la Svizra u d'in stadi commember da l'Uniu europeica, per fugitivs u per personas senza naziunalitad cun domicil en Svizra u en in stadi commember da l'Uniu europeica sco er per lur confamigliars e per ils survivents da questas personas pon vegnir applitgads – areguard las prestaziuns en il champ d'applicaziun da questa lescha – ils suandants decrets en la versiuon ch'è lianta per la Svizra da l'aggiunta II, secziun A da la Cunvegna dals 21 da zercladur 1999⁴⁵⁷ tranter la Confederaziun svizra d'ina vart e l'Uniu europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da personas (Cunvegna davart la libra circulaziun):

⁴⁵¹ Aboli tras la cifra II 4 da l'aggiunta da la LF dals 16 da zer. 2017 davart il fond da cumpensaziun, cun effect dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2017 7563; BBl 2016 311).

⁴⁵² Aboli tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), cun effect dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBl 2019 6305).

⁴⁵³ Aboli tras la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963, cun effect dapi il 1. da schan. 1964 (AS 1964 285; BBl 1963 II 517).

⁴⁵⁴ Aboli tras l'art. 46 lit. a da la LF dals 21 da mars 1969 davart l'imposiziun da taglia sin il tubac, cun effect dapi il 1. da schan. 1970 (AS 1969 645; BBl 1968 II 345).

⁴⁵⁵ Integrà tras la cifra I 4 da la LF dals 8 d'oct. 1999 tar la Cunvegna tranter la Confederaziun svizra e la Communitad europeica cun ses stadis commembers davart la libra circulaziun da personas, en vigor dapi il 1. da zer. 2002 (AS 2002 701; BBl 1999 6128).

⁴⁵⁶ Versiuon tenor la cifra 1 dal COF dals 17 da zer. 2016 (extensiuon da la Cunvegna davart la libra circulaziun sin la Republica da la Croazia), en vigor dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 5233; BBl 2016 2223). Guardar er disp. trans. a la fin da quest text.

⁴⁵⁷ SR 0.142.112.681

- a. Ordinaziun (CE) nr. 883/2004⁴⁵⁸;
- b. Ordinaziun (CE) nr. 987/2009⁴⁵⁹;
- c. Ordinaziun (CEE) nr. 1408/71⁴⁶⁰;
- d. Ordinaziun (CEE) nr. 574/72⁴⁶¹.

² Per persunas, per las qualas valan u valevan las prescripziuns giuridicas da la segirezza sociala da la Svizra, da l'Islanda, dal Liechtenstein u da la Norvegia e ch'èn burgaisas da la Svizra, da l'Islanda, dal Liechtenstein u da la Norvegia u vivan sco fugitivs u sco persunas senza naziunalitad en Svizra u en il territori da l'Islanda, dal Liechtenstein u da la Norvegia, sco er per lur confamigliars e per ils survivents da questas persunas pon vegnir applitgads – areguard las prestaziuns en il champ d'appli-caziun da questa lescha – ils suandants decrets en la versiun ch'è lianta per la Svizra da l'appendix 2 da l'aggiunta K da la Convenziun dals 4 da schaner 1960⁴⁶² davart la constituziun da l'Associaziun europeica da commerzi liber (Convenziun AECL):

- a. Ordinaziun (CE) nr. 883/2004;
- b. Ordinaziun (CE) nr. 987/2009;
- c. Ordinaziun (CEE) nr. 1408/71;
- d. Ordinaziun (CEE) nr. 574/72.

³ Il Cussegl federal adatta mintgamai ils renviaments als acts giuridics da l'Uniun europeica menziunads en ils alineas 1 e 2, sch'ina adattaziun da l'aggiunta II da la Cunvegna davart la libra circulaziun e da l'appendix 2 da l'aggiunta K da la Convenziun AECL è vegnida concludida.

⁴ Las noziuns «stadis commembers da l'Uniun europeica», «stadis commembers da la Communitad europeica», «stadis da l'Uniun europeica» e «stadis da la Communitad europeica» en la lescha qua avant maun designeschan ils stadis, per ils quals vala la Cunvegna davart la libra circulaziun.

458 Ordinaziun (CE) nr. 883/2004 dal Parlament europeic e dal Cussegl dals 29 d'avr. 2004 concernent la coordinaziun dals sistems da la segirezza sociala (SR **0.831.109.268.1**).

459 Ordinaziun (CE) nr. 987/2009 dal Parlament europeic e dal Cussegl dals 16 da sett. 2009 concernent la fixaziun da las modalitads per realisar l'Ordinaziun (CE) nr. 883/2004 davart la coordinaziun dals sistems da la segirezza sociala (SR **0.831.109.268.11**).

460 Ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 dal Cussegl dals 14 da zer. 1971 concernent l'appli-caziun dals sistems da la segirezza sociala sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la Communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la Cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (AS **2004** 121, **2008** 4219 4273, **2009** 4831) resp. da la cunvegna revedida da la AECL.

461 Ordinaziun (CEE) nr. 574/72 dal Cussegl dals 21 da mars 1972 davart l'execuziun da l'Ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 concernent l'appli-caziun dals sistems da la segirezza sociala sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la Communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la Cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (AS **2005** 3909, **2008** 4273, **2009** 621 4845) resp. da la cunvegna revedida da la AECL.

462 SR **0.632.31**

Quarta part⁴⁶³**Diever sistematic dal numer da la AVS ordaifer la AVS****Art. 153b** Definiziun

Il diever dal numer da la AVS tenor l'artitgel 50c vala sco sistematic, sche l'entir numer, ina part da tal u ina furma modifitgada da tal vegn collià cun datas persunalas che vegnan rinnadas en furma structurada.

Art. 153c Parts autorisadas

¹ Mo las suandantas autoritads, organisaziuns e persunas èn autorisadas da duvrar sistematicamain il numer da la AVS:

- a. uschenavant ch'el vegn duvrà per ademplir lur incumbensas legalas:
 1. ils departaments federals e la Chanzlia federala,
 2. las unitads decentralisadas da l'administraziun federala,
 3. las unitads da las administraziuns chantunalas e communalas,
 4. las organisaziuns e las persunas da dretg public u privat che n'appartengnan betg a las administraziuns tenor las cifras 1–3 e che adempleschan incumbensas administrativas sin basa dal dretg federal, chantunal u communal u sin basa d'in contract, uschenavant ch'il dretg applitgabel prevesa il diever sistematic dal numer da la AVS,
 5. las instituziuns da furmaziun;
- b. las interpresas d'assicuranza privatas en ils cas tenor l'artitgel 47a da la Lescha dals 2 d'avrigl 1908⁴⁶⁴ davart il contract d'assicuranza;
- c. ils organs che han l'incumbensa da far las controllas previsas en in contract collectiv da lavur cun vigur lianta.

² Ellas na dastgan betg duvrar sistematicamain il numer da la AVS en il secturs, nua ch'il dretg applitgabel excluda quai expressivamain.

Art. 153d⁴⁶⁵ Mesiras tecnicas ed organisatoricas

Las autoritads, organisaziuns e persunas ch'èn autorisadas da duvrar sistematicamain il numer da la AVS dastgan duvrar quest numer mo, sch'ellas han premdi las suandantas mesiras tecnicas ed organisatoricas:

⁴⁶³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da dec. 2020 (diever sistematic dal numer da la AVS tras las autoritads), en vigur dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 758; BBI 2019 7359).

⁴⁶⁴ SR 221.229.1

⁴⁶⁵ Guardar er disp. fin. da la midada dals 18 da dec. 2020 a la fin da quest text.

- a. limitar l'access a las bancas da datas che cuntegnan il numer da la AVS, a las persunas che dovran il numer da la AVS per ademplir lur incumbensas, e restrenscher correspondentamain ils dretgs da leger e da scriver en las bancas da datas electronicas;
- b. designar ina persuna ch'è responsabla per il diever sistematic dal numer da la AVS;
- c. procurar che las persunas cun dretg d'access vegnian instruidas – en il rom da scolaziuns e da furmaziuns supplementaras – davart il fatg ch'il numer da la AVS dastga vegnir duvrà mo per ademplir lur incumbensas e communitgà mo conform a las prescripziuns legalas;
- d. prender mesiras che correspundan a la situaziun da ristga ed al stadi da la tecnica per garantir la segirezza da las infurmaziuns e la protecziun da datas; en spezial procurar che las unitads da datas, che cuntegnan il numer da la AVS e che vegnan transmessas sur ina rait publica, vegnian codadas conform al stadi da la tecnica;
- e. fixar, co ch'igl è da proceder en cas d'in access abusiv a las bancas da datas u en cas d'in diever abusiv da talas.

Art. 153e Analisa da las ristgas

¹ Las suandantas unitads fan periodicamain in'analisa da las ristgas che resguarda en spezial la ristga d'ina colliaziun inadmissibla da bancas da datas:

- a. ils departaments federals e la Chanzlia federala per las bancas da datas ch'els mainan sezs sco er per las bancas da datas che vegnan manadas da las autoritads, organisaziuns e persunas tenor l'artitgel 153c alinea 1 litera a cifras 2 e 4, da las instituziuns da furmaziun en lur champ da cumpetenzza e da las interpresas d'assicuranza privatas tenor l'artitgel 153c alinea 1 litera b;
- b. ils chantuns per las bancas da datas che vegnan manadas da las unitads da l'administraziun chantunala e communal sco er da las organisaziuns e persunas tenor l'artitgel 153c alinea 1 litera a cifras 4 e 5, uschenavant ch'il dretg chantunal u communal applitgabel prevesa il diever sistematic dal numer da la AVS.

² En vista a l'analisa da las ristgas mainan questas unitads ina glista da las bancas da datas, en las qualas il numer da la AVS vegn duvrà sistematicamain.

Art. 153f Obligaziuns da cooperaziun

Las autoritads, organisaziuns e persunas che dovran sistematicamain il numer da la AVS ston gidar l'Uffizi central da cumpensaziun ad ademplir sias incumbensas. Ellas han en spezial las suandantas obligaziuns da cooperaziun:

- a. infurmar l'Uffizi central da cumpensaziun davart il diever sistematic dal numer da la AVS;
- b. permetter a l'Uffizi central da cumpensaziun da far controllas, al metter a disposiziun las datas necessarias per verifitgar il numer da la AVS ed al dar las infurmaziuns necessarias en quest regard;
- c. curreger ils numers da la AVS tenor las ordinaziuns da l'Uffizi central da cumpensaziun.

Art. 153g Comunicaziun dal numer da la AVS en il rom da l'execuziun dal dretg chantunal u communal

Las autoritads, organisaziuns e persunas che dovran sistematicamain il numer da la AVS en il rom da l'execuziun dal dretg chantunal u communal dastgan communitgar il numer da la AVS, sche nagins interess da la persuna pertutgada ch'èn evidentamain degns da vegnir protegids na s'opponan a quai e sche:

- a. la comunicaziun è necessaria per ademplir lur incumbensas, en spezial per verifitgar il numer da la AVS;
- b. la comunicaziun è indispensabla per il retschavider per ademplir sias incumbensas legalas; u
- c. la comunicaziun è vegnida approvada en il cas singul tras la persuna pertutgada.

Art. 153h Taxas

Il Cussegl federal po prevar taxas per ils servetschs che l'Uffizi central da cumpensaziun furnescha en connex cun il diever sistematic dal numer da la AVS ordaifer la AVS.

Art. 153i Disposiziuns penalas da la quarta part

¹ Tgi che dovra sistematicamain il numer da la AVS senza l'autorisaziun respectiva tenor l'artitgel 153c alinea 1, vegn chastia cun in chastì pecuniar.

² Tgi che dovra sistematicamain il numer da la AVS senza prender las mesiras tecnicas ed organisatoricas tenor l'artitgel 153d, vegn chastia cun ina multa.

³ L'artitgel 79 LPGA⁴⁶⁶ è applitgabel.

Tschintgavla part⁴⁶⁷ Disposiziuns finalas**Art. 154** Entrada en vigur ed executiun

¹ Questa lescha entra en vigur il 1. da schaner 1948. Il Cussegl federal è autorisà, cur che la lescha è publitgada en la Collecziun uffiziala da las leschas federalas, da metter en vigur singulas disposiziuns da natira organisatorica gia avant il 1. da schaner 1948⁴⁶⁸.

² Il Cussegl federal vegn incumbensà cun l'execuziun e decretescha las ordinaziuns necessarias per quest intent.

Art. 155⁴⁶⁹

⁴⁶⁷ Oriundamain terza part resp. quarta part.

⁴⁶⁸ Ils art. 9, al. 4, 17, 50, 51, al. 4, 53–58, 61–69, 71–73, 75, 77, al. 1, ultima frasa, 80, al. 1, 82, 85, 91, 93, 94, 96, 97, 100, 101 e 109 èn entrads en vigur il 1. d'avust 1947 (COCF dals 28 da fan. 1947; AS 63 895).

⁴⁶⁹ Integrà tras la cifra I 1 da la LF dals 5 d'oct. 1984 (AS 1985 2002; BBl 1981 III 737). Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBl 2007 6121).

Disposiziuns finalas da la midada dals 28 da zercladur 1974⁴⁷⁰

Disposiziuns finalas da la midada dals 24 da zercladur 1977 (9. revisiun da la AVS)⁴⁷¹

a. Emprima adattaziun da las rentas tras il Cussegl federal⁴⁷²

¹ L'emprima adattaziun da las rentas ha lieu sunter che l'index naziunal dals pretschs da consum ha cuntanschì il stadi da 175,5 puncts. Per quest mument vegn fixà l'index da las rentas tenor l'artitgel 33ter alinea 2 LAVS sin 100 puncts, medemamain sias componentas index dals pretschs ed index dals salaris.⁴⁷³

² L'import minimal da la renta da vegliadetgna simpla cumplaina tenor l'artitgel 34 alinea 2 LAVS sto alura vegnir fixà sin 550 francs per il proxim termin pussaivel. Fin a quel mument fixescha il Cussegl federal mintga onn il factur da revalitaziun tenor l'artitgel 30 alinea 4 sin basa dal stadi da l'index da 167,5.

³ Il pli baud per il medem mument po el er adattar correspondentamain las limitas d'entradas tenor l'artitgel 42 alinea 1 LAVS e tenor l'artitgel 2 alinea 1 da la Lescha federala dals 19 da mars 1965⁴⁷⁴ davart las prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad (LPS) sco er la scala degressiva tenor ils artitgels 6 ed 8 LAVS.

b.–d.⁴⁷⁵ ...

e.⁴⁷⁶ Applicaziun dal regress sin terzas personas responsablas

Ils artitgels 72–75 LPG⁴⁷⁷ valan per cas, en ils quals l'eveniment che motivescha la cumpensaziun è capità sunter l'entrada en vigur da questas disposiziuns.

⁴⁷⁰ AS 1974 1589. Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

⁴⁷¹ AS 1978 391 III 1; BBI 1976 III 1

⁴⁷² Questa adattaziun ha gi lieu per il 1. da schan. 1980 (art. 2 da l'O dals 17 da sett. 1979 davart l'entrada en vigur cumpletta da la 9. revisiun da la AVS – AS 1979 1365).

⁴⁷³ Questa adattaziun ha gi lieu per il 1. da schan. 1980 (art. 2 da l'O dals 17 da sett. 1979 davart l'entrada en vigur cumpletta da la 9. revisiun da la AVS – AS 1979 1365).

⁴⁷⁴ [AS 1965 537; 1971 32; 1972 2483 cifra III; 1974 1589; 1978 391 cifra II 2; 1985 2017; 1986 699; 1996 2466 agiunta cifra 4; 1997 2952; 2000 2687; 2002 685 cifra I 5, 701 cifra I 6, 3371 agiunta cifra 9, 3453; 2003 3837 agiunta cifra 4; 2006 979 art. 2 cifra 8; 2007 5259 cifra IV. AS 2007 6055 art. 35]. Guardar oz: LF dals 6 d'oct. 2006 (SR 831.30).

⁴⁷⁵ Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

⁴⁷⁶ Versiun tenor la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁴⁷⁷ SR 830.1

f. Applicaziun dal nov artitgel 30 alineas 2 e 2bis LAVS

L'artitgel 30 alineas 2 e 2bis LAVS⁴⁷⁸ vala per las rentas che resultan da nov suenter sia entrada en vigur. Per las rentas che curran quel mument valan vinavant las disposiziuns vertentas, er sch'il gener da la renta sa mida.

g.⁴⁷⁹ ...

Disposiziuns finalas da la midada dals 20 da mars 1981⁴⁸⁰

Disposiziun finala da la midada dals 7 d'october 1983⁴⁸¹

Disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'october 1994 (10. revisiun da la AVS)⁴⁸²

a. Subordinaziun sut l'obligaziun da s'assicurar

¹ Per persunas ch'èn assicuradas tenor l'artitgel 1 alinea 1 litera c da fin ussa, vala vinavant il dretg vegl. Ma ellas pon declerar ch'ellas vulan vegnir tractadas tenor il dretg nov. En cas d'ina midada dal patrun, vala il dretg nov.

² Las persunas tenor l'artitgel 1 alinea 3 ch'èn stadas assicuradas durant main che 3 onns, pon – en enclegientscha cun il patrun – sa participar a l'assicuranza entaifer 1 onn dapi l'entrada en vigur da questa midada da lescha.

b.⁴⁸³ ...

c. Introducziun dal nov sistem da rentas

¹ Las novas disposiziuns valan per tut las rentas ch'ins po far valair suenter ils 31 da december 1996. Ellas valan er per rentas da vegliadetgna simplas currentas da persunas, da las qualas il conjugal ha il dretg sin ina renta da vegliadetgna suenter ils 31 da december 1996 u da las qualas la lêtg vegn separada suenter quest termin.

⁴⁷⁸ SR 831.10

⁴⁷⁹ Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

⁴⁸⁰ AS 1982 1676 agiunta cifra 2. Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

⁴⁸¹ AS 1984 100. Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

⁴⁸² AS 1996 2466 cifra II 1; BBI 1990 II 1

⁴⁸³ Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

² Per calcular las rentas da vegliadetgna da personas vaivas e divorziadas ch'èn naschidas avant il 1. da schaner 1953, vegn resguardada ina bunificaziun transitorica, sche n'han betg pudì vegnir attribuidas ad ellas bunificaziuns d'educaziun u da tgira durant almain 16 onns.

³ La bunificaziun transitorica correspunda a l'import da la mesa bunificaziun d'educaziun. Ella vegn graduada sco suonda:

Annada	Bunificaziun transitorica en l'import da la mesa bunificaziun d'educaziun per
1945 e pli vegl	16 onns
1946	14 onns
1947	12 onns
1948	10 onns
1949	8 onns
1950	6 onns
1951	4 onns
1952	2 onns

La bunificaziun transitorica dastga dentant vegnir attribuida maximalmain per il medem dumber dad onns che quels che vegnan resguardads per determinar la scala da la renta da la persuna che ha il dretg da survegnir ina renta.

⁴ Per calcular la renta da vegliadetgna da personas divorziadas vegn applitgà l'artigel 29^{quinques} alinea 3 er, sche la lètg è vegnida separada avant il 1. da schaner 1997.

⁵ Las rentas da vegliadetgna currentas per conjugals vegnan remplazzadas 4 onns suenter l'entrada en vigur da questa midada da lescha cun rentas da vegliadetgna tenor il dretg nov tenor il suandants princips:

- a. La scala da la renta vertenta vegn mantegnida.
- b. A mintga conjugal vegn attribuida la mesadad da las entradas medias annualas vertentas ch'èn stadas decisivas per la renta per conjugals.
- c. A mintga conjugal vegn attribuida ina bunificaziun transitorica tenor l'aleina 3.

⁶ Sch'i resulta da quai ina renta pli auta per ils conjugals, po la dunna pretender a partir dal 1. da schaner 1997 che la renta per conjugals da ses um vegnia remplazzada cun duas rentas simplas tenor ils princips da l'aleina 5 e che sia renta vegnia determinada sin fundament da la scala da la renta che correspunda a sia atgna durada da contribuziun.

⁷ Las rentas da vegliadetgna simplas currentas a personas vaivas e las rentas a personas divorziadas, ch'èn vegnidas determinadas resguardond las entradas da l'um e da la dunna, vegnan remplazzadas cun rentas da vegliadetgna tenor il dretg nov 4 onns suenter l'entrada en vigur da questa midada da lescha tenor ils suandants princips:

- a. La scala da la renta vertenta vegn mantegnida.
- b. Las entradas medias annualas ch'èn stadas decisivas per la renta vertenta vegnan smesadas.

- c. A las personas che han il dretg da la renta vegn attribuida ina bunificaziun transitorica tenor l'alineia 3.
- d. Las personas vaivas survegnan in supplement tenor l'artitgel 35bis.

⁸ L'artitgel 31 vala er per rentas da vegliadetgna a personas vaivas e divorziadas ch'èn vegnidas determinadas tenor il dretg vegl, sche quai chaschuna rentas pli autas. El è applitgabel tenor il senn per rentas che han stui vegnir determinadas da nov tenor il dretg vegl pervia d'in divorzi u pervia d'ina remaridaglia. Las rentas pli autas vegnan dentant pajadas mo sin dumonda ed a partir da l'entrada en vigur da questa midada da lescha.

⁹ Las personas divorziadas, da las qualas la renta da vegliadetgna simpla vertenta è vegnida determinada exclusivamain sin basa da lur atgnas entradas e senza resguardar las bunificaziuns d'educaziun, survegnan ina bunificaziun transitorica tenor l'alineia 3 4 onns suenter l'entrada en vigur da questa midada da lescha.

¹⁰ Las novas entradas decisivas na dastgan betg chaschunar prestaziuns pli bassas. Il Cussegl federal decretescha prescripziuns da calculaziun en chaussa.

d. Auzament da la vegliadetgna da renta da las dunnas ed introducziun da la retratga anticipada da la renta

¹ La vegliadetgna da renta da la dunna vegn auzada sin 63 onns 4 onns suenter l'entrada en vigur da la dieschavla revisiun da la AVS e sin 64 onns 8 onns suenter l'entrada en vigur.

² La retratga anticipada da la renta vegn introducida:

- a. il mument da l'entrada en vigur da la dieschavla revisiun da la AVS, per ils umens, suenter avair cumpleni il 64. onn da vegliadetgna;
- b. 4 onns suenter l'entrada en vigur da la dieschavla revisiun da la AVS, per ils umens, suenter avair cumpleni il 63. onn da vegliadetgna e per las dunnas, suenter avair cumpleni il 62. onn da vegliadetgna.

³ Las rentas da las dunnas che fan diever da la retratga anticipada da la renta tranter il 1. da schaner 2001 ed ils 31 da december 2009, vegnan scursanidas per la mesadad da la tariffa da reducziun tenor l'artitgel 40 alineia 3.

e. Aboliziun da la renta supplementara per la conjugala en la AVS

¹ La vegliadetgna minimala che la conjugala sto avair per survegnir la renta supplementara tenor l'artitgel 22bis alineia 1 vertent, vegn adattada sco suonda: Per mintga onn chalendar passà suenter l'entrada en vigur dal nov artitgel 22bis alineia 1, vegn augmentada l'anteriura limita da vegliadetgna da 55 onns per 1 onn.

² Sch'in assicurader che retira anticipadamain sia renta da vegliadetgna ha il dretg da survegnir ina renta supplementara per sia conjugala, sto vegnir reducida la renta supplementara tenor l'artitgel 40 alineia 3.

f. Novas disposiziuns davart la renta per vaivas ed introducziun da la renta per vaivs

¹ Il dretg d'ina renta per vaivas per las dunnas divorziadas che han cumplenì lur 45. onn da vegliadetgna il 1. da schaner 1997, sa drizza tenor las disposiziuns vertentas, nun ch'i na resultia nagin dretg tenor il nov artigel 24a.

² Sch'i resulta in dretg da prestaziun da las novas disposiziuns, vegnan applitgads ils artigels 23–24a sco er 33 er per cas assicurads ch'èn capitads avant il 1. da schaner 1997. Ma las prestaziuns vegnan pajadas mo sin dumonda ed il pli baud a partir dal mument da l'entrada en vigur.

g. Ulteriura valaivladad dal dretg vertent

¹ L'artigel 2 dal Conclus federal dals 19 da zercladur 1992⁴⁸⁴ concernent la meglieraziun da las prestaziuns da la AVS e da la AI sco er lur finanziaziun vala er suenter ils 31 da december 1995 per rentas, da las qualas il dretg è resultà avant il 1. da schaner 1997. L'artigel 2 vala tenor il senn er per personas assicuradas nubilas.

² L'artigel 29bis alinea 2 da fin ussa vala per ils onns da contribuiziun avant il 1. da schaner 1997 er sche la renta vegn determinada suenter l'entrada en vigur da la dieschavla revisiun da la AVS.

³ Ils patrums che han pajà ora – sin basa da l'artigel 51 alinea 2 – il 1. da schaner 1997 sezs las rentas a lur lavurants u als survivents da quels, pon pajar er vinavant las rentas sut las medemas premissas sco fin ussa.

h. Prestaziuns a burgais da stadis senza cunvegns davart las assicuranzas socialas cun la Svizra

L'artigel 18 alinea 2 vala er per cas assicurads ch'èn capitads avant il 1. da schaner 1997, sche las contribuiziuns da la AVS n'èn betg vegnidas restituidas. Ma in dretg da rentas ordinaras resulta il pli baud il mument da l'entrada en vigur. L'artigel 18 alinea 3 po vegnir applitgà per personas, a las qualas n'èn anc vegnidas restituidas naginas contribuiziuns da la AVS e da las qualas il dretg da restituziun n'è anc betg surannà.

Disposiziuns finalas da la midada dals 19 da mars 1999⁴⁸⁵

¹ Il conclus federal dals 4 d'october 1985⁴⁸⁶ davart la contribuiziun da la Confederaziun e dals chantuns a la finanziaziun da l'assicuranza per vegls e survivents vegn abolì.

² ...⁴⁸⁷

⁴⁸⁴ [AS 1992 1982; 1995 510, 872, 3517 cifra I 5]

⁴⁸⁵ AS 1999 2374 cifra I 9, 2385 al. 2 cifra 2 lit. d; BBI 1999 4

⁴⁸⁶ [AS 1985 2006; 1996 3441]

⁴⁸⁷ Abolì tras la cifra I 12 da la LF dals 19 da dec. 2003 davart il program da distgargia 2003, cun effect dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1633; BBI 2003 5615).

Disposiziuns finalas da la midada dals 23 da zercladur 2000⁴⁸⁸

¹ Ils burgais svizzers che vivan en in pajais da la Communitad europeica e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur da questa lescha⁴⁸⁹ – a l'assicuranza facultativa, pon restar assicurads vinavant durant maximalmain 6 onns consecutivs a partir dal mument da l'entrada en vigur da questa lescha. Quellas persunas che han gia cumpleni 50 onns il mument che questa lescha entra en vigur, pon restar assicuradas vinavant, fin ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna ordinaria da renta.

² Ils burgais svizzers che vivan en in pajais ordaifer la Communitad europeica e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur da questa lescha⁴⁹⁰ – a l'assicuranza facultativa, pon restar assicurads uschè ditg ch'els adempleschan las cundiziuns d'assicuranza.

³ Prestaziuns d'assistenza currentas per burgais svizzers a l'exteriur vegnan pajadas en la medema dimensiun er suenter l'entrada en vigur da questa lescha, e quai uschè ditg ch'els adempleschan en quest regard las premissas concernent las entradas.

Disposiziuns finalas da la midada dals 14 da december 2001⁴⁹¹

¹ Las persunas che vivan en Islanda, en il Liechtenstein u en Norvegia e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur da la Lescha federala concernent las disposiziuns davart la libra circulaziun da persunas en la Cunvegna dals 21 da zercladur 2001⁴⁹² per midar la Convenziun per la fundaziun da l'Associaziun europeica da commerzi liber – a l'assicuranza facultativa, pon restar assicuradas vinavant durant maximalmain 6 onns consecutivs a partir dal mument da l'entrada en vigur da la midada dals 14 da december 2001⁴⁹³. Persunas che han gia cumpleni 50 onns il mument che questa midada entra en vigur, pon restar assicuradas vinavant, fin ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna ordinaria da renta.

² Prestaziuns d'assistenza currentas per burgais svizzers en Islanda, en il Liechtenstein u en Norvegia vegnan pajadas en la medema dimensiun er suenter l'entrada en vigur da la midada dals 14 da december 2001, e quai uschè ditg ch'els adempleschan en quest regard las premissas concernent las entradas.

Disposiziun finala da la midada dals 19 da december 2003⁴⁹⁴

488 AS 2000 2677; BBI 1999 4983

489 En vigur dapi il 1. d'avr. 2001 (AS 2000 2677).

490 En vigur dapi il 1. d'avr. 2001 (AS 2000 2677).

491 AS 2002 685; BBI 2001 4963

492 SR 0.632.31

493 En vigur dapi il 1. da zer. 2002 (AS 2002 685).

494 AS 2004 1633. Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

Disposiziuns finalas da la midada dals 17 da december 2004⁴⁹⁵

¹ Persunas che vivan en la Republica Tschecha, en Estonia, en Cipra, en Lettonia, en Lituania, en Ungaria, a Malta, en Pologna, en Slovenia u en la Republica Slovaca e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur dal protocol dals 26 d'october 2004⁴⁹⁶ concernent l'extensiu da la Cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE – a l'assicuranza facultativa, pon restar assicuradas vinavant durant maximalmain 6 onns consecutivs a partir da l'entrada en vigur da quest protocol. Persunas che han gia cumpleni 50 onns il mument che questa midada entra en vigur, pon restar assicuradas vinavant, fin ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna da referenza⁴⁹⁷.

² Prestaziuns d'assistenza currentas per burgais svizzers en la Republica Tschecha, en Estonia, en Cipra, en Lettonia, en Lituania, en Ungaria, a Malta, en Pologna, en Slovenia ed en la Republica Slovaca vegnan pajadas en la medema dimensiun er suenter l'entrada en vigur dal protocol dals 26 d'october 2004 concernent l'extensiu da la Cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE, e quai uschè ditg ch'ils retschaviders adempleschan en quest regard las premissas concernent las entradas.

Disposiziuns finalas da la midada dals 23 da zercladur 2006⁴⁹⁸

¹ A tut las persunas, a las qualas èn attribuids numers d'assicuranza tenor il dretg vegl il mument da l'entrada en vigur da questa midada, vegn attribui in nov numer d'assicuranza.

² Il Cussegl federal regla ils cas, en ils quals po vegnir attribui in numer d'assicuranza tenor il dretg vegl suenter l'entrada en vigur da questa midada.

³ Ils servetschs e las instituziuns che n'adempleschan betg las premissas per duvrar sistematicain il numer d'assicuranza tenor il dretg nov, dastgan duvrar anc durant 5 onns il numer d'assicuranza tenor il dretg vegl.

Disposiziun transitorica da la midada dals 6 d'october 2006⁴⁹⁹

¹ Fin a l'entrada en vigur d'ina regulaziun chantunala per finanzia la tgira ed assistenza a chasa determineschon ils chantuns – sin basa dals salaris da l'onn precedent e sin basa da la procentuala ch'è decisiva per l'autezza da las contribuziuns da l'onn chalendar – la summa da las subvenziuns che vegnan pajadas ad instituziuns privatas d'utilitad publica (instituziuns responsablas per la spitex) che han survegni subvenziuns da la AVS tenor l'artitgel 101bis dal dretg vegl. Els ston far quai avant l'entrada

⁴⁹⁵ AS 2006 979; BBI 2004 5891 6565

⁴⁹⁶ AS 2006 995

⁴⁹⁷ Expressiu tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2021 (AVS 21), en vigur dapi il 1. da schan. 2024 (AS 2023 92; BBI 2019 6305). Questa midada è vegnida fatga en las disposiziuns numnadas en la AS.

⁴⁹⁸ AS 2007 5259; BBI 2006 501

⁴⁹⁹ AS 2007 5779; BBI 2005 6029

en vigur da la Lescha federala dals 6 d'october 2006⁵⁰⁰ davart il relasch e la midada da decret tar la nova concepziun da la gulfaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF). Ultra da quai ston els pajar 30 francs per mintga di da dimora en in center da di ed 1 franc per mintga past che vegn reparti.

2 ...⁵⁰¹

Disposiziuns transitoricas da la midada dals 13 da zercladur 2008⁵⁰²

¹ Persunas che vivan en Bulgaria u en Rumenia e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur dal protocol dals 27 da matg 2008⁵⁰³ concernent l'extensiu da la cunvegna dals 21 da zercladur 1999 davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE Bulgaria e Rumenia – a l'assicuranza facultativa, pon restar assicuradas vinavant durant maximalmain 6 onns consecutivs a partir da l'entrada en vigur da quest protocol. Persunas che han gia cumpleni 50 onns il mument che questa midada entra en vigur, pon restar assicuradas vinavant fin ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna da referenza.

² Prestaziuns d'assistenza currentas per burgais svizzers en Bulgaria ed en Rumenia vegnan pajadas en la medema dimensiun er suenter l'entrada en vigur dal protocol dals 27 da matg 2008 concernent l'extensiu da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE Bulgaria e Rumenia, e quai uschè ditg ch'ils retschaviders adempleschan en quest regard las premissas concernent las entradas.

Disposiziun transitorica da la midada dals 17 da zercladur 2011⁵⁰⁴

Scuntrada da deducziuns admessas tenor il dretg fiscal

L'artitel 9 alinea 4 vala per tut las entradas or d'activitad da gudogn independenta, ch'èn vegnidas annunziadas da las autoritads fiscalas suenter l'entrada en vigur da questa midada.

⁵⁰⁰ AS 2007 5779

⁵⁰¹ Aboli tras la cifra I 4 da la LF dals 22 da zer. 2007 davart la midada a la nova concepziun da la gulfaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), cun effect dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5953; BBl 2007 645).

⁵⁰² AS 2009 2411; BBl 2008 2135

⁵⁰³ SR 0.142.112.681.1

⁵⁰⁴ AS 2011 4745; BBl 2011 543

Disposiziuns transitoricas tar la midada dals 17 da zercladur 2016⁵⁰⁵

¹ Persunas che vivan en Croazia e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur dal protocol dals 4 da mars 2016⁵⁰⁶ tar la Cunvegna dals 21 da zercladur 1999⁵⁰⁷ tranter la Confederaziun svizra d'ina vart e la Communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da persunas – a l'assicuranza facultativa, pon restar assicuradas vinavant durant maximalmain 6 onns consecutivs a partir da l'entrada en vigur da quest protocol en vista a l'admissiun da la Republica da la Croazia sco part contractanta pervia da sia participaziun a l'Uniun europeica. Persunas che han gia cumpleni 50 onns il mument che questa midada entra en vigur, pon restar assicuradas vinavant fin ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna da referenza.

² Prestaziuns d'assistenza currentas per burgais svizzers en Croazia vegnan pajadas en la medema dimensiun er suenten l'entrada en vigur da quest protocol, e quai uschè ditg ch'ils retschaviders adempleschan en quest reguard las premissas concernent las entradas.

Disposiziuns finalas da la midada dals 18 da december 2020⁵⁰⁸

Il posts e las instituziuns che dovran il numer da la AVS tenor il dretg vertent, ston avair preni las mesiras tecnicas ed organisatoricas tenor l'artitgel 153*d* entaifer 1 onn suenten l'entrada en vigur da la midada dals 18 da december 2020.

Disposiziuns transitoricas da la midada dals 17 da december 2021 (AVS 21)⁵⁰⁹

a. Vegliadetgna da referenza da las dunnas

La vegliadetgna da referenza importa:

- a. 64 onns per dunnas fin e cun l'annada 1960;
- b. 64 onns e 3 mais per dunnas da l'annada 1961;
- c. 64 onns e 6 mais per dunnas da l'annada 1962;
- d. 64 onns e 9 mais per dunnas da l'annada 1963;
- e. 65 onns per dunnas a partir da l'annada 1964.

⁵⁰⁵ AS 2016 5233; BBI 2016 2223

⁵⁰⁶ AS 2016 5251

⁵⁰⁷ SR 0.142.112.681

⁵⁰⁸ AS 2021 758; BBI 2019 7359

⁵⁰⁹ AS 2023 92; BBI 2019 6305

b. Resguard da las contribuziuns pajadas suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza

Las personas che n'han anc betg cumpleni 70 onns il mument da l'entrada en vigur da la midada dals 17 da december 2021 e che han pajà contribuziuns suenter ch'ellas avevan cumpleni 65 onns, pon dumandar che lur renta vegnia calculada da nov tenor l'artitgel 29bis alineas 3 e 4.

c. Tariffas da reducziun per dunnas en cas d'ina retratga anticipada da la renta da vegliadetgna

Durant la perioda da la retratga anticipada da las rentas da vegliadetgna da las dunnas vala vinavant il dretg vertent, sche la retratga anticipada cuntinuescha il mument da l'entrada en vigur da l'artitgel 40c. Uschespert che la persuna assicurada cuntanscha la vegliadetgna da referenza, vegn sia renta da vegliadetgna calculada da nov tenor l'artitgel 29bis, resguardond las tariffas da reducziun da l'artitgel 40c⁵¹⁰.

d. Vegliadetgna per la retratga anticipada

L'onn da l'entrada en vigur da la midada dals 17 da december 2021 pon las dunnas retrair anticipadamain la renta da vegliadetgna a partir dal 62. onn da vegliadetgna cumpleni.

e. Adattaziun da las tariffas d'augmentaziun e da reducziun

Il Cussegl federal fixescha las tariffas d'augmentaziun tenor l'artitgel 39 alinea 3 e las tariffas da reducziun tenor l'artitgel 40a alineas 1 e 3 il pli baud per il 1. da schaner 2027.

Disposiziuns finalas da la midada dals 17 da zercladur 2022 (modernisaziun da la surveglianza)⁵¹¹

¹ Entaifer 5 onns suenter l'entrada en vigur da la midada dals 17 da zercladur 2022 fan ils chantuns las adattaziuns organisatoricas che resultan per els tras l'artitgel 61.

² Entaifer 2 onns suenter l'entrada en vigur da questa midada prendan las cassas da cumpensaziun las mesiras necessarias che resultan per ellas tras l'artitgel 66.

⁵¹⁰ En vigur dal 1. da schan. 2025 fin ils 31 da dec. 2032.

⁵¹¹ AS 2023 688; BBl 2020 1

*Agiunta***Tariffa dals dazis sin il tubac⁵¹²**

⁵¹² Aboli tras l'art. 46 lit. a da la LF dals 21 da mars 1969 davart l'imposiziun da taglia sin il tubac, cun effect dapi il 1. da schan. 1970 (AS **1969** 645; BBl **1968** II 345).